

BANKA
SLOVENIJE

EVROSISTEM

**Neposredne
naložbe 2023**

Oktober 2024

BANKA SLOVENIJE

EVROSISTEM

Naslov: Neposredne naložbe 2023

Leto: 2024

Izdajatelj:
Banka Slovenije
Slovenska 35, 1505 Ljubljana, Slovenija
www.bsi.si

Uporaba in objava podatkov ter delov besedila sta dovoljeni le z navedbo vira.

© Banka Slovenije

ISSN 2820-6320

This publication is also available in English.

Kazalo

1	Povzetek	4
----------	-----------------	----------

2	Globalni trendi neposrednih naložb	5
----------	---	----------

3	Tuje neposredne naložbe v Sloveniji	7
3.1	Stanja in transakcije tujih neposrednih naložb v Sloveniji	7
3.2	Tuje neposredne naložbe v Sloveniji po dejavnostih in državah investitoricah	10
3.3	Tuje neposredne naložbe v Sloveniji po regijah	14
3.4	Izvorna država lastnika tujih neposrednih naložb v Sloveniji	15

4	Slovenske neposredne naložbe v tujini	17
4.1	Stanja in transakcije neposrednih naložb Slovenije v tujini	17
4.2	Slovenske neposredne naložbe v tujini po dejavnostih in državah gostiteljicah	20

5	Metodologija in viri	24
5.1	Metodologija	24
	Dva različna prikaza neposrednih naložb	27
5.2	Viri podatkov	29
5.3	Seznam bilateralnih investicijskih sporazumov Slovenije*	30

Globalni tokovi tujih neposrednih naložb (v nadaljevanju: NN) so v letu 2023 glede na Svetovno naložbeno poročilo UNCTADA upadli za 2 % in skupno dosegli 1,3 bilijona USD, saj so trgovinske in geopolitične napetosti vplivale na upočasnjeno svetovno gospodarstvo.

Slovenija je neto prejemnica neposrednih naložb. Vhodne naložbe so bistveno višje od izhodnih. Obseg tujih neposrednih naložb, izražen v deležu BDP v Sloveniji, pa je v primerjavi z državami Višegradske skupine in Hrvaško nižji.

Stanje tujih NN v Sloveniji je konec leta 2023 doseglo 22,1 mrd EUR, kar je 9,1 % oziroma 1,8 mrd EUR več kot v predhodnem letu. Največ so k povečanju prispevali zadržani dobički (0,8 mrd EUR), medtem ko so se pritoki lastniškega kapitala (0,5 mrd EUR) v primerjavi s predhodnim letom prepolovili, saj v tem letu ni bilo večjih prevzemov družb. Izplačila dobičkov tujim lastnikom so že tretje leto zapored preseгла milijardo EUR.

Največ neposrednih naložb je v predelovalnih dejavnostih, v finančnih in zavarovalniških dejavnostih ter v dejavnosti trgovine, vzdrževanja in popravil motornih vozil. Glede na sedež lastnika je dobre tri četrtine vlagateljev iz držav Evropske unije, med njimi je najpomembnejša Avstrija. Izvor tujih NN pa je lahko prikrit zaradi zapletenih lastniških struktur multinacionalnih družb. V publikaciji je podrobneje prikazana členitev naložb tudi glede na državo nadzora, kjer se pokaže večji pomen Nemčije, Madžarske in Združenih držav v primerjavi s prikazom po sedežu lastnika.

Stanje slovenskih NN v tujini je konec leta 2023 znašalo 9,4 mrd EUR, kar je 9,7 % oziroma 0,8 mrd EUR več kot v predhodnem letu. Tudi pri naložbah v tujini so k povečanju največ prispevali zadržani dobički (0,4 mrd EUR), večino neto povečanja lastniškega kapitala (0,2 mrd EUR) pa predstavljajo nakupi nepremičnin na Hrvaškem (118 mio EUR). Naložbe v nepremičnine predstavljajo dobro četrtino NN v tujini. Nadaljnja četrtina naložb v tujino so naložbe domačih gospodarskih družb v tuja podjetja iz predelovalnih dejavnosti. Izplačila dobičkov v letu 2023 so bila doslej najvišja (0,3 mrd EUR), k čemur so največ prispevali dobički slovenskih vlagateljev v tuje družbe iz finančne in zavarovalniške dejavnosti.

Med prvimi petimi največjimi državami prejemnicami slovenskih NN so bile konec leta 2023 štiri države z ozemlja nekdanje Jugoslavije ter Ruska federacija. Skupaj jim je pripadlo skoraj tri četrtine vseh NN v tujini.

Tabela 1: **Stanje NN v tujini in stanje tujih NN v Sloveniji v mio EUR**

	Stanje NN v tujini				Stanje tujih NN v Sloveniji			
	Skupaj	Lastniški kapital	Dolžniški instrumenti		Skupaj	Lastniški kapital	Dolžniški instrumenti	
			Imetja	Obveznosti			Imetja	Obveznosti
Konec leta	1=2+3+4	2	3	4	1=2-3+4	2	3	4
2023	9.399,3	8.064,2	2.038,7	703,6	22.095,9	20.194,7	3.831,8	5.732,9
2022	8.567,5	7.395,4	1.953,8	781,7	20.248,4	18.584,0	3.685,0	5.349,4
2021	7.868,0	6.825,3	1.904,2	861,5	18.778,1	17.320,6	3.362,7	4.820,3
2020	7.016,3	5.963,7	1.768,5	716,0	16.663,8	15.737,2	2.854,7	3.781,4
2019	6.840,0	5.594,3	1.902,1	656,4	16.178,7	15.022,9	2.759,4	3.915,3

Vir: Banka Slovenije.

Opomba: podatki dosegljivi tudi na PX-Web - Select table (bsi.si)

Konferenca Združenih narodov za trgovino in razvoj (UNCTAD) vsako leto pripravi Svetovno naložbeno poročilo (angl. World Investment Report), v katerem predstavi ocenjene svetovne podatke o tokovih neposrednih naložb za preteklo leto in napovedi za prihodnja leta. V zadnjem letnem poročilu 2024, v katerem so predstavljeni podatki za leto 2023, UNCTAD navaja, da so svetovni tokovi tujih neposrednih naložb v preteklem letu ponovno upadli.

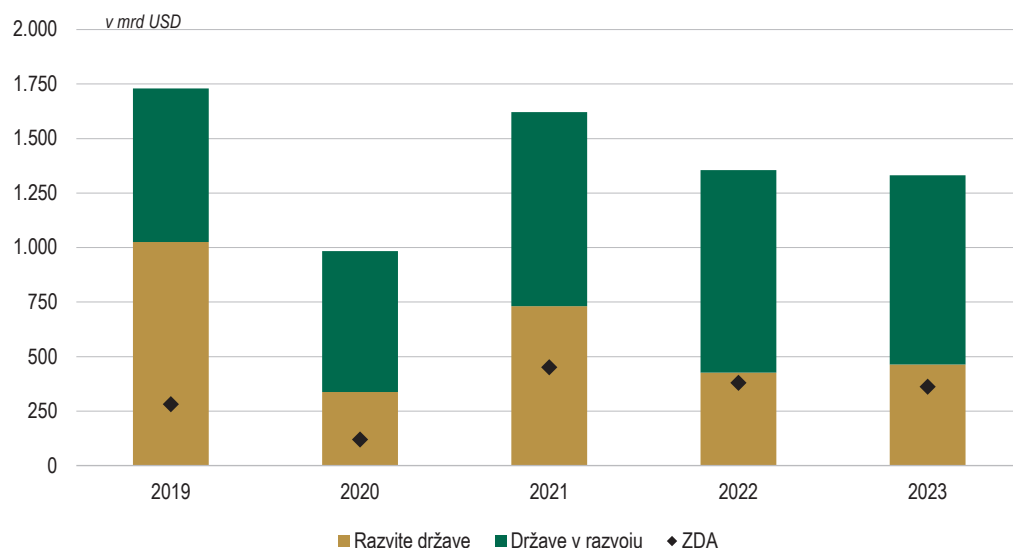
V letu 2023 so se tokovi tujih neposrednih naložb znižali za 2 % in skupno dosegli 1,3 bilijona USD, saj so trgovinske in geopolitične napetosti vplivale na upočasnjeno svetovno gospodarstvo.

Razvite države so v letu 2023 prejele nekaj manj kot 35 % vseh vhodnih NN, prilivi so dosegli 464 milijard USD, kar je 9 % več kot leta 2022. Na ta porast so največ vplivale transakcije multinacionalnih podjetij, ki so bile deloma povezane tudi z ukrepi za uvedbo minimalnega davka za največja multinacionalna podjetja. Tokovi vhodnih NN v Evropi so skočili z negativnih 106 milijard USD v letu 2022 na pozitivnih 16 milijard USD v majhnem številu tako imenovanih prehodnih gospodarstev »conduit economy«. Prilivi v preostali del Evrope so se zmanjšali za 14 %. Prilivi v drugih razvitih državah so prav tako stagnirali, s 5-odstotnim upadom v Severni Ameriki in znatnimi padci drugod.

Države v razvoju so skupno prejele več kot 65 % vhodnih NN. Glede na predhodno leto gre za zmanjšanje za 7 %, in sicer na 867 milijard USD, predvsem zaradi 8-odstotnega padca v azijskih državah v razvoju.

Daleč največja država prejemnica neposrednih naložb ostajajo ZDA, na drugem mestu je Japonska, ki ji sledijo Kitajska, Švica, Hongkong in Nemčija. Slednje države so prejele 78,5 % vseh vhodnih neposrednih naložb v letu 2023.

Slika 1: Tokovi tujih vhodnih NN v letih od 2019 do 2023

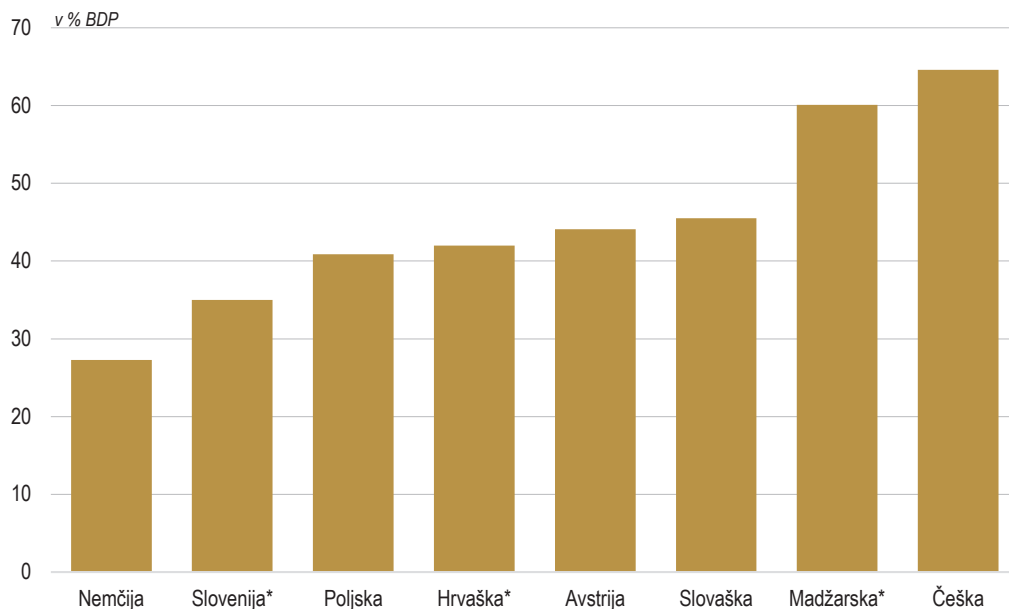

Vir: UNCTAD World Investment Report 2024.

UNCTAD ugotavlja, da globalno okolje za mednarodno poslovanje ostaja zahtevno tudi v letu 2024.

Za lažjo neposredno primerljivost relativne vrednosti tujih neposrednih naložb so v prikazu na Sliki 2 predstavljeni podatki OECD o vrednosti stanj vhodnih NN v odstotkih bruto domačega proizvoda (BDP) za izbrane države v letu 2023 ter zadnji podatek Eurostata za Hrvaško za leto 2022. Izbrane države so določene glede na (i) partnerstvo s Slovenijo na področju trgovine in/ali (ii) so članice Evropske unije, primerljive s Slovenijo glede na regijo ali BDP.

Slika 2: Stanja vhodnih NN v % BDP v izbranih državah v letu 2023

Viri: OECD, Eurostat, Sstat, lastni podatki in izračuni Banka Slovenije.

* Slovenija – lastni preračuni glede na podatke SURS. Hrvaška – lastni preračuni, razpoložljivi podatki za leto 2022. Madžarska – uporabljeni podatki za »Resident Operating Units (Non-SPEs)«, ki bolje odražajo dejansko stanje naložb, medtem ko so bili pri vseh ostalih državah uporabljeni podatki za »All Residents Units«.

Iz prikaza je razvidno, da je stanje tujih NN v Sloveniji v letu 2023 34,6 % BDP, kar je precej manj kot v ostalih primerljivih državah z izjemo Nemčije, ki se skupaj z Avstrijo uvršča med države, ki so predvsem neto investitorice in ne prejemnice neposrednih naložb. Največji delež vhodnih NN glede na delež BDP izkazuje Češka, ki ima v primerjavi s Slovenijo skoraj dvakratnik tujih neposrednih naložb. Sledita ji Madžarska in Slovaška, ki prav tako močno presegata delež vhodnih NN v primerjavi s Slovenijo, natančneje, Madžarska za 30, Slovaška pa za 10 odstotnih točk BDP. Za Hrvaško je trenutno na voljo le podatek o NN za leto 2022, ki kaže, da Hrvaška prav tako presega delež vhodnih NN v primerjavi s Slovenijo, in to za 7 odstotnih točk BDP. V relativnem obsegu vhodnih NN je med temi državami Sloveniji najbližje Poljska, vendar tudi ta dosega 6 odstotnih točk BDP višje vrednosti.

3.1 Stanja in transakcije tujih neposrednih naložb v Sloveniji

Tuje NN v Sloveniji so konec leta 2023 obsegale 22,1 mrd EUR, kar izraženo v deležu BDP predstavlja 34,6 %. Glede na leto prej, gre za 9,1-odstotno povečanje oziroma povečanje za 1,8 mrd EUR. Največ so k povečanju prispevale transakcije reinvestiranih dobičkov, s čimer so ohranile precej podobno vrednost kot leta 2022, medtem ko so se pritoki iz naslova transakcij lastniškega kapitala v primerjavi s predhodnim letom preplovlili. Na višjo vrednost tujih naložb so vplivale tudi pozitivne ostale spremembe lastniških in dolžniških instrumentov ter v manjši meri transakcije dolžniških instrumentov.

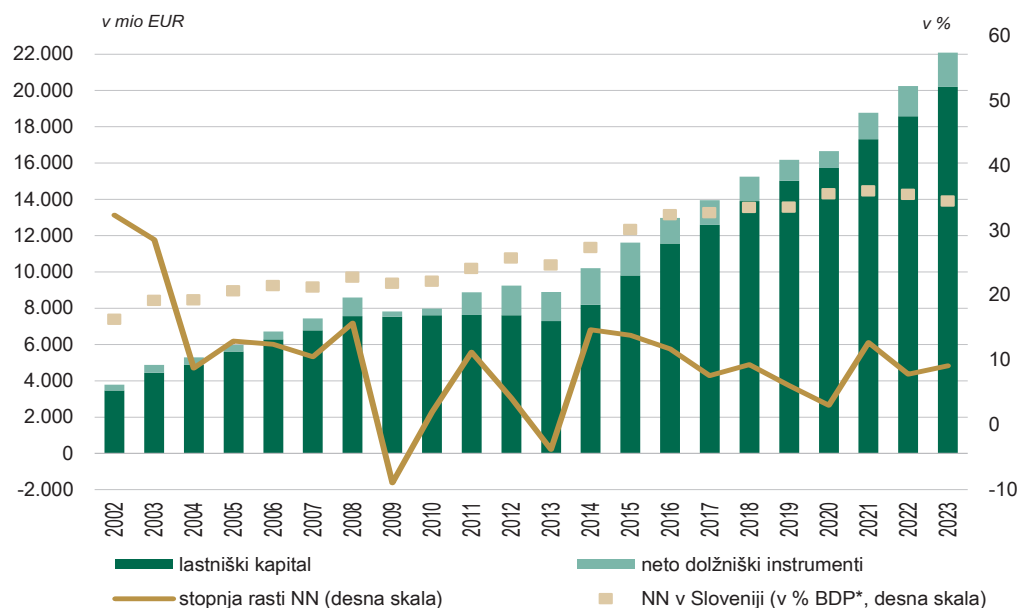
Tabela 2: Stanja in tokovi tujih NN v Sloveniji

	Stanje konec leta	Transakcije	Cenovne spremembe	Ostale spremembe	Stanje konec leta
v mio EUR	2022	2023	2023	2023	2023
Skupaj (1+2)	20.248,4	1.363,1	81,2	403,3	22.095,9
1. Lastniški kapital in reinv. dobički (a+b)	18.584,0	1.332,7	81,2	196,9	20.194,7
a) Transakcije lastniškega kapitala		488,6			
b) Transakcije reinv. dobičkov		844,1			
2. Dolžniški instrumenti (d-c)	1.664,4	30,4		206,4	1.901,1
c) Imetja	3.685,0	38,9		107,8	3.831,8
d) Obveznosti	5.349,4	69,3		314,2	5.732,9

Vir: Banka Slovenije.

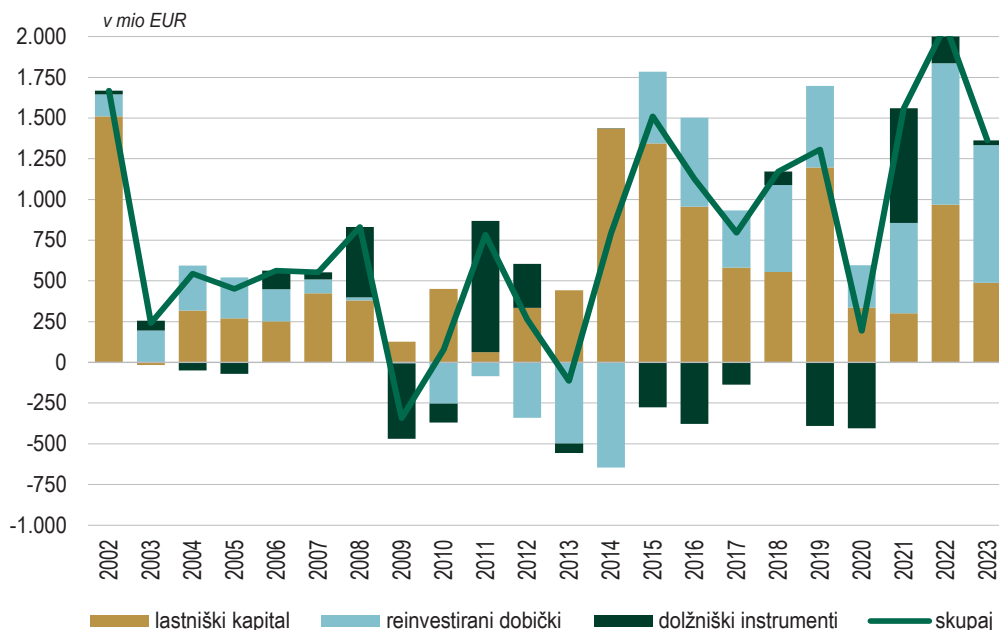
Tuji vlagatelji so se, podobno kot že leto pred tem, tudi leta 2023 odločili za visoke **reinvestirane dobičke**, saj so ti znašali 844 mio EUR, s čimer so bili le za 2,9 % nižji od predhodnega leta. Najvišji zadržani dobički so bili v družbah iz predelovalne dejavnosti, kjer so dosegli 353 mio EUR in predstavljali 41,9 % vseh reinvesticij. Družbe iz finančnih in zavarovalniških dejavnosti so v letu 2023 reinvestirale 37,1 % (313 mio EUR) dobičkov vseh tujih NN, kar je le malenkost manj kot v letu 2022. Tretjino več v primerjavi z letom 2022 pa je bilo zadržanih dobičkov v dejavnosti trgovina, vzdrževanje in popravila motornih vozil, kjer so ti znašali 139 mio EUR in predstavljali 16,4 % vseh reinvesticij.

Slika 3: Tuje NN v Sloveniji - stanja

Vir: Banka Slovenije.

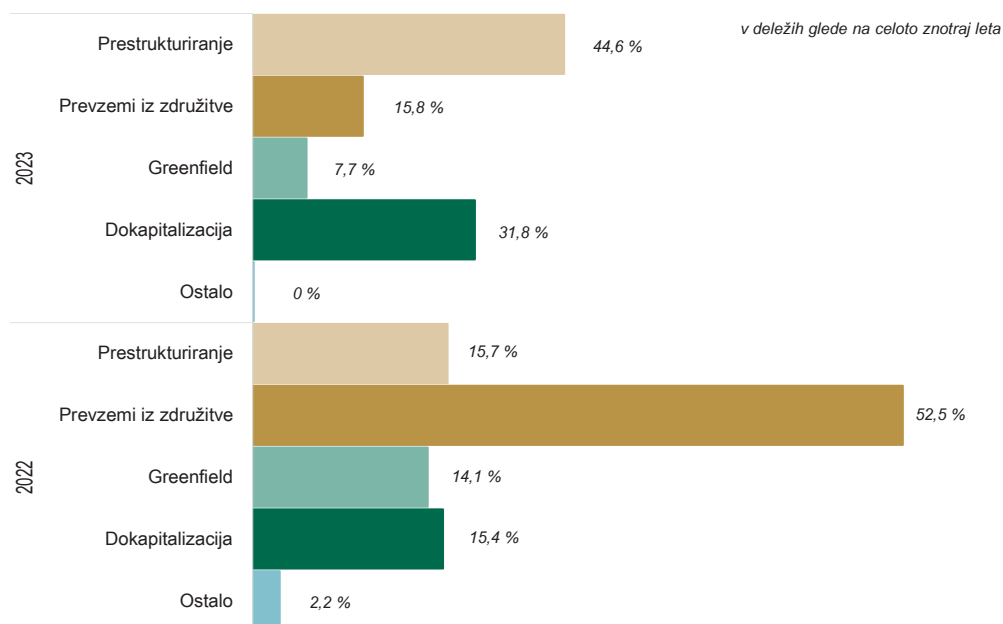
Slika 4: Tuje NN v Sloveniji
- transakcije

Vir: Banka Slovenije.

Vrednost tujih naložb so v letu 2023 za 489 mio EUR povečale tudi **transakcije lastniškega kapitala**, ki so bile sicer za polovico manjše kot v letu 2022. Skoraj polovico vseh neto vplačil¹ lastniškega kapitala je bilo v predelovalni dejavnosti. Za 109 mio EUR je bilo neto vplačil kapitala še v strokovnih, znanstvenih in tehničnih dejavnostih ter 100 mio EUR v finančnih in zavarovalniških dejavnostih. Medtem ko je bilo v letu 2022 kar 52,5 % pritokov lastniškega kapitala povezanih s prevzemi večjih slovenskih družb v finančni in zavarovalniški dejavnosti, v letu 2023 ni bilo podobnih transakcij. Slabo polovico vseh vplačil kapitala so namreč predstavljale konverzije obveznosti v kapital domačih družb (prestrukturiranje), večinoma v strokovnih, znanstvenih in tehničnih dejavnostih ter finančnih in zavarovalniških dejavnostih. S slabo tretjino vseh vplačil so bile pomemben razlog povečanja lastniškega kapitala tudi dokapitalizacije družb, večinoma znotraj predelovalne dejavnosti ter dejavnosti trgovine, vzdrževanja in popravil motornih vozil.

Slika 5: Razčlenitev namena vplačil lastniškega kapitala za leti 2022 in 2023

Vir: Banka Slovenije.

¹ Neto vplačila predstavljajo nakupe (povečanja) minus prodaje (zmanjšanja) lastniškega kapitala.

Na porast stanja lastniškega kapitala so vplivale tudi pozitivne **cenovne** (82 mio EUR) in **ostale spremembe** (197 mio EUR).

Konec leta 2023 je tako **stanje lastniškega kapitala** doseglo 20,2 mrd EUR, kar je 1,6 mrd EUR oz. 8,7 % več kot konec predhodnega leta. V skupni vrednosti stanja neposrednih naložb predstavlja lastniški kapital 91,4 %, preostalih 8,6 % vrednosti pa so neto obveznosti do tujih investitorjev. Večino (96,3 %) vrednosti lastniškega kapitala tujcev je bilo v družbah, ki ne kotirajo na borzi, le 1,0 % vrednosti pa v takšnih družbah, ki kotirajo na borzi.

Tabela 3: **Tuje NN v Sloveniji, lastniški kapital, stanje konec leta**

Po organizacijskih oblikah domačih družb	2022		2023	
	v mio EUR	%	v mio EUR	%
Skupaj (1.+2.+3.)	18.584,0		20.194,7	
1. Delniške družbe, ki kotirajo - tržne vrednosti	141,2	0,8	196,9	1,0
Delniške družbe, ki kotirajo - knjigovodske vrednosti	155,8		173,5	
2. Ostale oblike družb - knjigovodske vrednosti	17.952,4	96,6	19.455,4	96,3
3. Naložbe v nepremičnine	490,3	2,6	542,5	2,7

Vir: Banka Slovenije.

Transakcije dolžniških instrumentov so v letu 2023 k porastu tujih naložb prispevale skromnih 30 mio EUR, k še dodatnih 206 mio EUR pa so prispevale ostale spremembe na dolžniških instrumentih, ki so posledica prestrukturiranja finančnih dolgov domačih družb do tujih lastnikov. Obsežnejše dodatno dolžniško financiranje domačih družb iz naslova transakcij s strani tujih lastnikov, zaznano prejšnji dve leti, se tako v letu 2023 ni ponovilo.

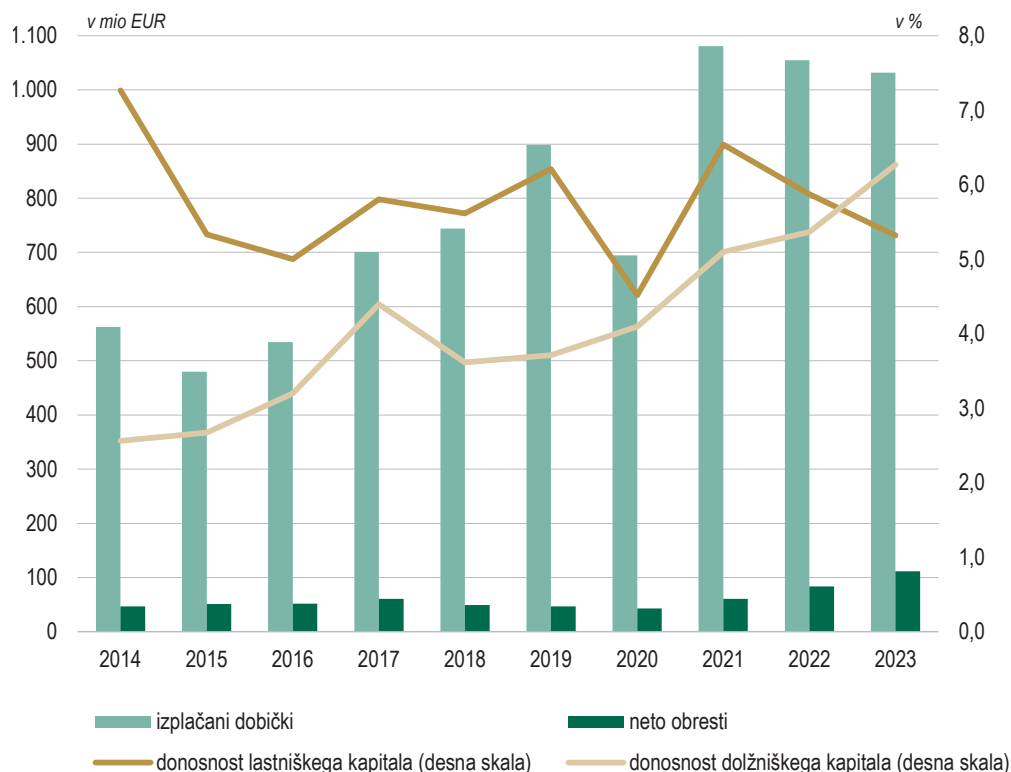
Stanje dolžniških instrumentov (neto imetja) je konec leta 2023 znašalo 1,9 mrd EUR, kar je za 237 mio EUR več kot v predhodnem letu. Tuji neposredni investitorji so domače družbe neto financirali v celotnem obdobju 2003–2023. V povprečju je delež dolžniških instrumentov v tem obdobju v celotni strukturi NN predstavljal 10,0 %, konec leta 2023 pa je bil nekoliko nižji (8,6 %).

Skladno z vse višjimi naložbami tujcev pri nas skozi leta rastejo tudi doseženi čisti dobički in posledično **izplačani dobički**². Izrazito visoka vrednost slednjih je še posebej opazna v obdobju po pandemiji covid-19, ko je povprečna vrednost izplačanih dobičkov od leta 2021 do leta 2023 znašala dobro milijardo EUR, od leta 2014 do leta 2021 pa skoraj dve petini manj. Tako so si tuji lastniki tudi v letu 2023 izplačali malo več kot milijardo EUR dobičkov, kar je le 4,5 % manj od rekordnega leta 2021. Z vidika dejavnosti domačih podjetij je bilo največ dobičkov izplačanih v predelovalnih dejavnostih (33,8 % oz. 292 mio EUR), dejavnosti trgovine, vzdrževanja in popravil motornih vozil (23,2 % oz. 238 mio EUR) ter finančnih in zavarovalniških dejavnostih (22,3 % oz. 230 mio EUR).

Vir dohodka tujim lastnikom predstavljajo tudi **obresti** dolžniškega financiranja podjetij v Sloveniji. Te so manj pomemben vir dohodkov, saj v letu 2023 predstavljajo le 5,6-odstotni delež celotnih dohodkov. Vrednostno to pomeni, da so tuji lastniki prejeli za 112 mio EUR neto obresti.

² Rast doseženih čistih in izplačanih dobičkov v času spremljanja statistike ni izključno posledica vse višjih vrednosti tujih naložb pri nas, temveč tudi uspešnosti poslovanja teh družb.

Slika 6: Dohodki od tujih NN v Sloveniji

Vir: Banka Slovenije.

Povprečna donosnost³ ($\frac{\text{Izplačani dobički} + \text{neto obresti}}{\text{Povprečno stanje NN}}$) neposrednih naložb je v obdobju od leta 2014 do leta 2022 dosegla 5,3 %, v letu 2023 pa je bila višja in je znašala 5,4 %. Povprečna donosnost lastniškega kapitala ($\frac{\text{Izplačani dobički}}{\text{Povprečno stanje lastn. kap.}}$) je v proučevanem obdobju (2014–2022) znašala 5,8 % (v letu 2023 5,3 %), povprečna donosnost dolžniškega kapitala ($\frac{\text{Neto obresti}}{\text{Povprečno stanje dolžn. kap.}}$) pa 3,9 % (v letu 2023 6,3 %).

3.2 Tuje neposredne naložbe v Sloveniji po dejavnostih in državah investitoricah⁴

Struktura NN po dejavnostih pokaže, da imajo tuji investitorji največ NN v domačih družbah iz predelovalne dejavnosti. Konec leta 2023 je tako stanje naložb v tej dejavnosti doseglo 7,4 mrd EUR in predstavljalo tretjino vseh tujih NN pri nas. V tej dejavnosti je bil prav tako zabeležen največji porast naložb v vrednosti 744 mio EUR, od tega so skoraj polovico prispevali reinvestirani dobički, dobro četrtno pa še transakcije lastniškega kapitala. Končna vrednost naložb v finančnih in zavarovalniških dejavnostih je leta 2023 znašala 4,7 mrd EUR (21,2 % vseh), v dejavnosti trgovine, vzdrževanja in popravil motornih vozil pa 3,9 mrd EUR (17,8 % vseh), pri čemer so v prvi dejavnosti naložbe porasle za 476 mio EUR (313 mio EUR reinvestirani dobički, petina transakcije lastniškega kapitala), v drugi pa za 168 mio EUR (glavnina reinvestirani dobički).

³ Pri izračunu povprečne donosnosti neposrednih naložb in lastniškega kapitala je izvzeta vrednost nepremičnin v tujem lastništvu.

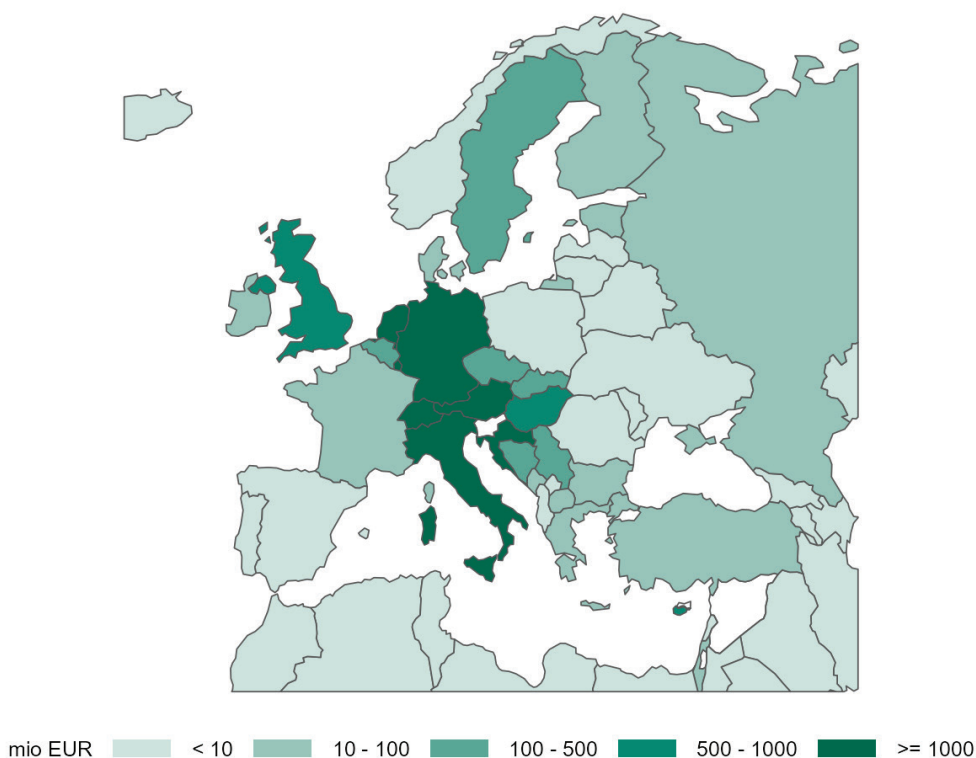
⁴ Delitev naložb po državah investitoricah se ravna po sedežu neposrednega investitorja »first-counterpart« in ne glede na sedež mednarodnih korporacij »ultimate beneficial owner«.

Tabela 4: Tuje NN v Sloveniji: stanja ob koncu leta ter letne transakcije, cenovne in ostale spremembe po dejavnostih

Leto	2021	2022	2023	2023	2023	2023	2023
v mio EUR	Stanje	Stanje	Transakcije	Cenovne spremembe	Ostale spremembe	Stanje	Stanje v %
Skupaj	18.778,1	20.248,4	1.363,1	81,2	403,3	22.095,9	100,0
od tega							
C Predelovalne dejavnosti	5.876,5	6.661,4	629,0	-5,8	122,1	7.406,7	33,5
K Finančne in zavarovalniške dejavnosti	4.131,5	4.210,8	436,0	63,7	-23,2	4.687,3	21,2
G Trgovina, vzdrževanje in popravila motornih vozil	3.673,4	3.761,9	99,8	0,0	68,3	3.930,1	17,8
J Informacijske in komunikacijske dejavnosti	1.090,4	1.202,9	71,1	0,1	61,8	1.335,8	6,0
L Poslovanje z nepremičninami	1.109,7	1.202,6	28,8	19,7	60,7	1.311,7	5,9
M Strokovne, znanstvene in tehnične dejavnosti	902,5	884,2	10,3	0,0	-29,9	864,5	3,9
D Oskrba z električno energijo, plinom in paro	496,6	642,5	-49,8	0,0	-19,7	573,0	2,6
H Promet in skladiščenje	328,5	378,2	38,8	0,0	53,8	470,8	2,1
F Gradbeništvo	219,9	270,1	49,5	-29,9	98,8	388,5	1,8
Nepremičnine	440,3	490,3	18,7	33,5	0,0	542,5	2,5

Vir: Banka Slovenije.

Slika 7: Tuje NN v Sloveniji po evropskih državah investitoricah, konec leta 2023

Vir: Banka Slovenije.

Med državami investitoricami so prevladovali države članice EU, katerih skupna vrednost naložb je konec leta 2023 znašala 17,1 mrd EUR, kar je 77,6 % vseh tujih NN v Sloveniji. Najpomembnejših pet držav investitoric je imelo konec leta 2023 dobre tri petine celotne vrednosti tujih NN v Sloveniji.

Tabela 5: Tuje NN v Sloveniji: stanja ob koncu leta ter letne transakcije, cenovne in ostale spremembe po državah

Leto	2021	2022	2023	2023	2023	2023	2023
v mio EUR	Stanje	Stanje	Transakcije	Cenovne spremembe	Ostale spremembe	Stanje	Stanje v %
EU 27	14.684,6	15.906,0	835,1	104,7	293,2	17.139,1	77,6
od tega							
Avstrija	4.593,1	4.664,6	204,8	12,8	-99,5	4.782,7	21,6
Luksemburg	2.213,0	2.366,4	279,0	48,7	190,1	2.884,2	13,1
Nemčija	1.496,9	1.848,1	79,6	1,3	-1,3	1.927,7	8,7
Hrvaška	1.790,5	1.726,3	-72,0	19,8	5,0	1.679,1	7,6
Italija	1.283,1	1.370,7	100,8	17,2	59,8	1.548,5	7,0
Nizozemska	1.341,4	1.222,7	181,9	-4,3	146,7	1.547,1	7,0
Ciper	610,3	944,5	28,3	14,8	-154,3	833,2	3,8
Madžarska	494,9	573,2	63,7	-2,3	58,1	692,8	3,1
Češka	308,0	384,6	-19,1	-0,2	27,1	392,4	1,8
Švedska	136,3	204,9	7,6	0,4	11,8	224,7	1,0
Belgija	94,4	156,3	-15,7	-2,0	8,7	147,3	0,7
Slovaška	70,6	108,4	-0,9	-0,4	3,6	110,7	0,5
Francija	7,3	131,0	-17,2	2,1	-9,2	106,8	0,5
Danska	43,9	55,3	18,1	-0,7	4,2	76,9	0,3
Ostale države	4.093,5	4.342,3	528,0	-23,6	110,1	4.956,8	22,4
od tega							
Švica	2.074,8	2.308,3	114,3	-2,3	20,0	2.440,3	11,0
Združeno kraljestvo	461,8	568,8	-8,0	-21,0	-1,7	538,0	2,4
Hongkong	225,5	224,2	241,6	0,0	1,2	466,9	2,1
Srbija	590,3	397,9	5,3	-0,1	32,2	435,4	2,0
Bosna in Hercegovina	97,4	103,4	39,1	4,7	19,1	166,3	0,8
Združene države	104,7	125,7	11,7	-0,8	11,9	148,5	0,7
Združeni arabski emirati	74,5	78,4	27,1	-0,5	2,6	107,7	0,5
Severna Makedonija	46,3	68,8	15,7	-1,1	8,1	91,6	0,4
Japonska	56,6	61,4	-0,8	0,1	0,4	61,1	0,3
Lihtenštajn	42,2	48,4	1,3	0,4	1,0	51,0	0,2
Ruska federacija	148,4	139,1	-60,9	-1,6	-26,1	50,5	0,2
Črna gora	24,4	29,7	15,5	-0,7	0,4	44,9	0,2
Turčija	12,9	34,4	2,6	-1,3	-5,3	30,4	0,1
Skupaj	18.778,1	20.248,4	1.363,1	81,2	403,3	22.095,9	100,0

Vir: Banka Slovenije.

Najpomembnejša investitorica ostaja **Avstrija**, ki ji je v letu 2023 pripadla dobra petina vseh tujih NN v Sloveniji. Stanje NN avstrijskih investitorjev je tako znašalo 4,8 mrd EUR in se je glede na leto prej povečalo za 2,5 % oziroma 118 mio EUR. Na povečanje so pozitivno vplivali reinvestirani dobički (211 mio EUR), negativno pa ostale spremembe lastniških instrumentov (-87 mio EUR), ki so posledica prenosa lastništva na rezidente druge države. Avstrijski investitorji imajo največ naložb v:

- predelovalnih dejavnostih (35,3 %),
- dejavnosti trgovine, vzdrževanja in popravil motornih vozil (20,4 %),
- finančnih in zavarovalniških dejavnostih (12,2 %) in
- dejavnosti poslovanja z nepremičninami (9,8 %).

Kot drug največji investitor se je v letu 2023, z naložbami v vrednosti 2,9 mrd EUR oziroma s 13,1-odstotnim deležem, uvrstil **Luksemburg**. Vrednost naložb je glede na predhodno leto povečal za dobro petino oziroma za 518 mio EUR, od česar je bilo za 73 mio EUR reinvesticij dobičkov, preostala vrednost pa je rezultat obsežnega finančnega prestrukturiranja v predelovalni dejavnosti, ki se je odrazila na dolžniških instrumentih. Luksemburški investitorji največ vlagajo v:

- finančne in zavarovalniške dejavnosti (46,2 %),
- predelovalne dejavnosti (27,2 %) ter
- informacijske in komunikacijske dejavnosti (19,4 %).

Tretja država glede na vrednost tujih NN v Sloveniji je bila **Švica** (11,0 %). V letu 2023 se je vrednost švicarskih NN povečala za 132 mio EUR oz. 5,7 % in je konec leta dosegla raven 2,4 mrd EUR. Najbolj so na porast vrednosti naložb vplivali reinvestirani dobički v znesku 161 mio EUR, ki so bili večinoma doseženi v predelovalni dejavnosti, v katero švicarski vlagatelji tudi največ investirajo (68,0 %). Ostale dejavnosti, ki beležijo največ švicarskih naložb, so bile:

- trgovina, vzdrževanje in popravila motornih vozil (16,9 %) ter
- poslovanje z nepremičninami (6,8 %).

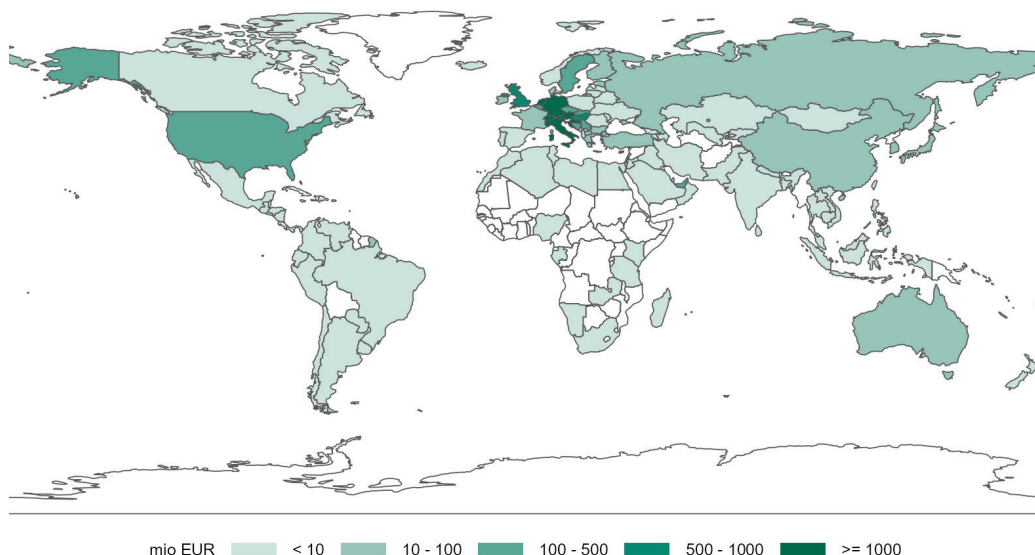
Investitorjem iz **Nemčije** je konec leta 2023 pripadlo 1,9 mrd EUR ali 8,7 % vseh tujih NN v Sloveniji. Porast naložb v vrednosti 80 mio EUR je večinoma rezultat reinvestiranih dobičkov. Nemške družbe imajo največ naložb v:

- predelovalni dejavnosti (50,0 %),
- dejavnosti trgovine, vzdrževanja in popravil motornih vozil (28,6 %) ter
- dejavnosti prometa in skladiščenja (7,7 %).

Hrvaški je konec leta 2023 pripadlo 1,7 mrd EUR ali 7,6 % vseh tujih NN v Sloveniji, kar jo uvršča na peto mesto najpomembnejših investitoric. Naložbe so se v tem letu nekoliko zmanjšale (za 47 mio EUR). Najbolj je na zmanjšanje vrednosti naložb vplivalo znižanje dolga, večinoma v dejavnosti trgovine, vzdrževanja in popravil motornih vozil, kar je na agregatni ravni preseglo reinvestirane dobičke in skromna neto vplačila lastniškega kapitala. Dejavnosti z največjimi hrvaškimi naložbami so bile:

- trgovina, vzdrževanje in popravila motornih vozil (35,6 %),
- finančne in zavarovalniške dejavnosti (19,4 %),
- oskrba z električno energijo, plinom in paro (17,2 %) ter
- predelovalne dejavnosti (17,1 %).

Slika 8: Tuje NN v Sloveniji po državah investitoricah, konec leta 2023

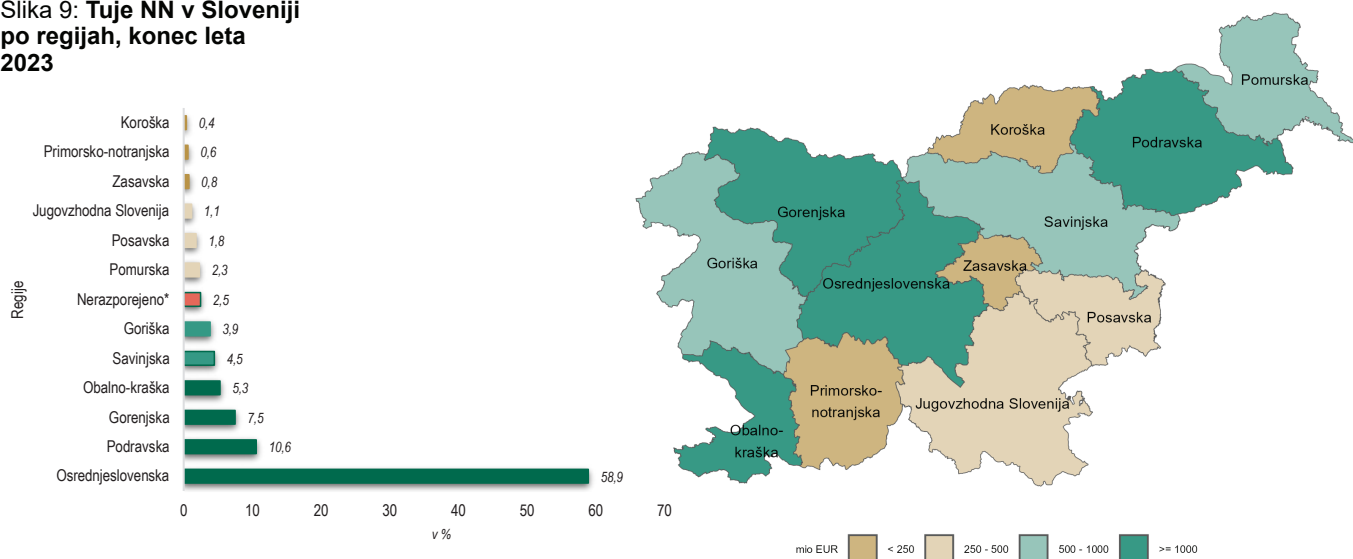
Vir: Banka Slovenije.

3.3 Tuje neposredne naložbe v Sloveniji po regijah

Pri razvrstitvi po **statističnih regijah** je bila v proučevanem obdobju največja koncentracija vrednosti tujih NN v Osrednjeslovenski regiji, kjer je bilo konec leta 2023 58,9 % vseh investicij. Po velikosti tujih NN so ji sledile regije: Podravska z 10,6 %, Gorenjska s 7,5 %, Obalno-kraška s 5,3 % ter Savinjska s 4,5 %. Preostalih osem regij je skupaj privabilo 13,3 % vseh tujih NN.

Regionalna razdelitev se od začetka spremljanja statistike tujih NN bistveno ne spreminja. V absolutnem znesku povečanja je v letu 2023 Osrednjeslovenska regija prejela največ neposrednih naložb, in sicer se je vrednost NN povečala za 1,2 mrd EUR oz. 10,2 % na 13,0 mrd EUR, sledila ji je Podravska (povečanje za 214 mio EUR oz. 10,1 %). Najmanjši delež NN beleži konec leta 2023 Koroška z 0,4-odstotnim deležem NN (86 mio EUR), sledita Primorsko-notranjska kot druga najmanjša regija glede NN (0,6 % oz. 138 mio EUR) ter Zasavska (0,8 % oz. 168 mio EUR).

Slika 9: Tuje NN v Sloveniji po regijah, konec leta 2023

Vir: Banka Slovenije.

* Nerazporejeni del predstavlja naložbe nerezidentov v nepremičnine.

3.4 Izvorna država lastnika tujih neposrednih naložb v Sloveniji

Izvor tujih NN je lahko prikrit zaradi zapletenih lastniških struktur multinacionalnih družb, kot posledica različnih dejavnikov (financiranje svetovnih proizvodnih mrež, optimiziranje davčnih in drugih zakonsko določenih bremen itd.). Prikaz razdelitve tujih NN v Sloveniji glede na izvorno državo lastnika, namesto neposredne države investitorice, razkrije dejanski nadzor naložbe. Vendar pa obstajajo omejitve pri ugotavljanju izvornih držav, saj domači subjekti ne razpolagajo vedno s podrobnimi lastniškimi shemami svojih lastnikov in se za ta prikaz lahko uporabi tudi najboljša možna ocena.

Nemčija, Madžarska in Združene države so bile konec leta 2023 države, ki so imele precej višjo vrednost naložb po **izvornem lastništvu** kot po **neposrednem lastništvu**. Nemčija je z vrednostjo 3,1 mrd EUR nadzorovala 13,9-odstotni delež NN in se uvrstila takoj za Avstrijo, ki je sicer najpomembnejša investitorica tako po neposrednem kot izvornem lastništvu s 14,2-odstotnim deležem nadzora. Nemčiji je sledila Madžarska z 9,2-odstotnim deležem, ki je imela hkrati tudi najvišjo razliko med vrednostjo po neposrednem in izvornem lastništvu (1,3 mrd EUR). Visok razkorak v korist izvornega lastništva (1,1 mrd EUR) so imele tudi Združene države s 5,7-odstotnim deležem končnega nadzora vseh naložb.

Nemški izvorni investitorji svoje naložbe v Slovenijo v pomembnih vrednostih izpeljejo prek avstrijskih povezanih družb in podružnic. Najvišje povečanje naložb glede na leto 2022 (1,4 mrd EUR) so izpeljali **madžarski** izvorni investitorji prek luksemburških povezanih družb. Gre za naložbe v finančni sektor, v katerem so sicer v pomembnih vrednostih prisotni tudi kot neposredni investitorji. Nasprotno so se za odprodajo visokega dela svojih posrednih naložb prek Luksemburga odločili **ameriški** izvorni investitorji. Ti so kljub znižanju naložb za 700 mio EUR glede na leto pred tem še vedno ohranili pomembne naložbe prek luksemburških in nizozemskih povezanih družb. V pomembnih vrednostih so v Slovenijo vlagali tudi investitorji iz Italije, in sicer prek povezanih družb iz Nizozemske in Hrvaške, ter investitorji iz Japonske prek povezanih družb iz Avstrije.

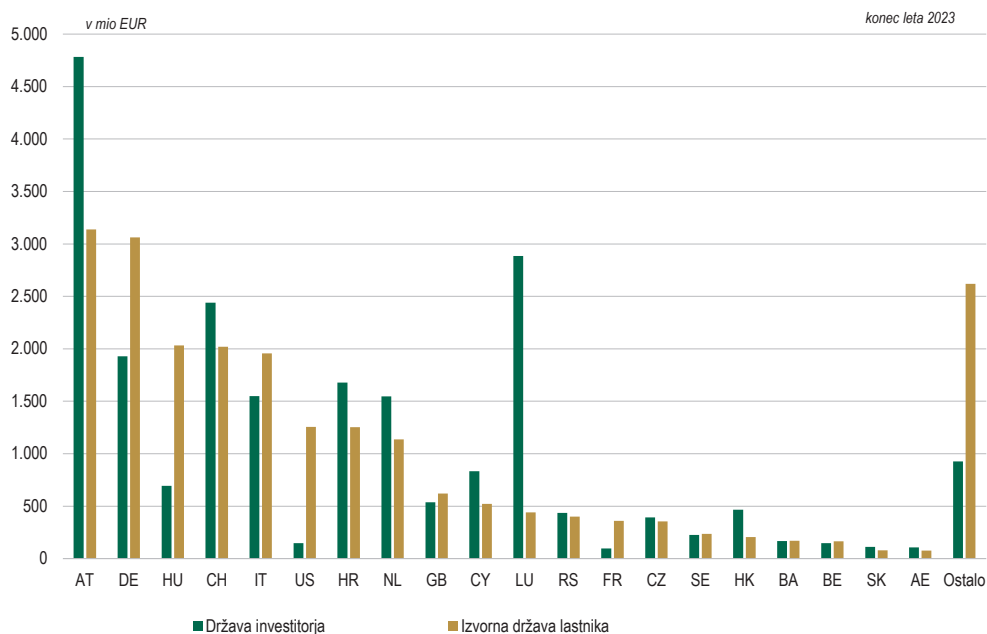
Luksemburg, Avstrija, Hrvaška, Švica in Nizozemska so najpogostejše države, prek katerih **so izvorni investitorji iz drugih držav izpeljali svoje naložbe v Slovenijo**. Glede na absolutno vrednost je razlika med državo neposrednega investitorja in državo nadzora nad tem investitorjem najvišja pri **Luksemburgu**. Po državi nadzora je vrednost naložb 0,4 mrd EUR, po neposrednem lastništvu pa kar 2,9 mrd EUR. Prek Luksemburga so investirale predvsem Madžarska, Združene države in Nizozemska. Vrednost naložb **Avstrije** po neposrednem lastništvu je znašala 4,8 mrd EUR, medtem ko jih je bilo po izvornem lastništvu 1,6 mrd EUR manj. Prek Avstrije so v Slovenijo investirale predvsem Nemčija, Hongkong, Mehika in Japonska. Pomembnejši razkorak med državo lastništva in nadzora v korist države lastništva je tudi pri naložbah **Hrvaške, Švice in Nizozemske** (v vseh državah 0,4 mrd EUR). Prek Švice v pomembnih vrednostih investirajo avstrijski izvorni investitorji ter investitorji iz Združenih držav, prek Hrvaške madžarski izvorni investitorji ter prek Nizozemske ameriški izvorni investitorji.

Tabela 6: Stanja tujih NN v Sloveniji glede na državo investitorja ter izvorno državo lastnika (po državah)

Leto	2022		2023	
	Država investitorja	Izvorna država lastnika	Država investitorja	Izvorna država lastnika
v mio EUR				
Avstrija	4.664,6	3.037,3	4.782,7	3.138,1
Nemčija	1.848,1	2.885,3	1.927,7	3.063,1
Madžarska	573,2	636,2	692,8	2.032,2
Švica	2.308,3	1.832,2	2.440,3	2.018,4
Italija	1.370,7	1.689,7	1.548,5	1.956,3
Združene države	125,7	1.925,3	148,5	1.256,0
Hrvaška	1.726,3	1.419,7	1.679,1	1.253,0
Nizozemska	1.222,7	1.050,5	1.547,1	1.135,4
Združeno kraljestvo	568,8	603,9	538,0	620,6
Ciper	944,5	483,9	833,2	520,6
Slovenija	-	444,7	-	446,3
Luksemburg	2.366,4	399,9	2.884,2	439,6
Japonska	61,4	421,4	61,1	408,4
Srbija	397,9	351,7	435,3	399,9
Francija	124,0	391,7	97,0	360,2
Češka	384,6	354,7	392,4	355,1
Mehika	2,8	237,1	2,3	256,8
Švedska	204,9	232,2	224,7	235,1
Ruska federacija	139,1	248,9	50,5	220,7
Hongkong	224,2	139,7	466,9	205,7
Ostalo	990,1	1.462,3	1.343,6	1.774,2
Skupaj	20.248,4	20.248,4	22.095,8	22.095,8

Vir: Banka Slovenije.

Slika 10: Tuje NN v Sloveniji glede na državo investitorja ter izvorno državo lastnika

Vir: Banka Slovenije.

4.1 Stanja in transakcije neposrednih naložb Slovenije v tujini

Stanje slovenskih neposrednih naložb v tujini je konec leta 2023 znašalo 9,4 mrd EUR, kar izraženo v odstotkih BDP predstavlja 14,7 %. K 9,7-odstotnemu povečanju (oz. 832 mio EUR) NN v tujini glede na leto 2022 so največ prispevali reinvestirani dobički, sledile so transakcije (neto vplačila) lastniškega kapitala.

Tabela 7: Stanja in tokovi slovenskih NN v tujini

	Stanje konec leta	Transakcije	Cenovne spremembe	Ostale spremembe	Stanje konec leta
v mio EUR	2022	2023	2023	2023	2023
Skupaj (1+2)	8.567,5	791,1	180,5	-139,9	9.399,3
1. Lastniški kapital in reinv. dob. (a+b)	7.395,4	572,5	180,5	-84,2	8.064,2
a) Transakcije lastniškega kapitala		180,1			
b) Transakcije reinv. dobičkov		392,4			
2. Dolžniški instrumenti (c-d)	1.172,1	218,6		-55,7	1.335,0
c) Imetja	1.953,8	154,1		-69,3	2.038,7
d) Obveznosti	781,7	-64,5		-13,6	703,6

Vir: Banka Slovenije.

Konec leta 2023 je **stanje lastniškega kapitala** doseglo raven 8,1 mrd EUR, kar je 9,0 % več kot leto prej. Največ so k povečanju lastniškega kapitala prispevali **reinvestirani dobički tujih družb** v znesku 392 mio EUR, ki so se v primerjavi s predhodnim letom povečali za 73 mio EUR. Najbolj je na povečanje vplivalo za 35 mio EUR več reinvestiranih dobičkov glede na leto prej v predelovalni dejavnosti, ki je imela tako dobro četrtino (25,6 %) vseh reinvestiranih dobičkov. Tretjino vseh zadržanih dobičkov (33,4 %) so v letu 2023 ustvarili slovenski so/lastniki tujih podjetij v finančni in zavarovalniški dejavnosti, s čimer so ohranili podobno raven kot v predhodnem letu. Večji zadržani dobički so bili doseženi tudi v dejavnosti trgovine, vzdrževanja in popravil motornih vozil ter so predstavljali 21,6 %, pri čemer so se povečali za 16 mio EUR glede na predhodno leto. Večina zadržanih dobičkov je bila ustvarjena v državah bivše Jugoslavije (79,3 %), od tega največ v Srbiji (108 mio EUR) ter Bosni in Hercegovini (61 mio EUR).

Lastniški kapital se je v letu 2023 dodatno povečal še s 180 mio EUR **neto vplačil kapitala slovenskih vlagateljev** v tujino. V okviru tega so k povečanju kar dve tretjini vrednosti (118 mio EUR) prispevali neto nakupi nepremičnin na Hrvaškem. Večja neto vplačila kapitala slovenskih vlagateljev so bila še v tujih družbah na Hrvaškem, Črni gori in Severni Makedoniji v finančni in zavarovalniški dejavnosti (52 mio EUR), predelovalni dejavnosti (37 mio EUR) ter dejavnosti prometa in skladiščenja (25 mio EUR). Neto vpliv povečanja pa so v vrednosti 76 mio EUR znižale odprodaje naložb v Srbiji.

Zaradi **cenovnih sprememb** se je vrednost lastniškega kapitala povečala za 181 mio EUR, medtem ko so jo ostale spremembe zmanjšale za 84 mio EUR.

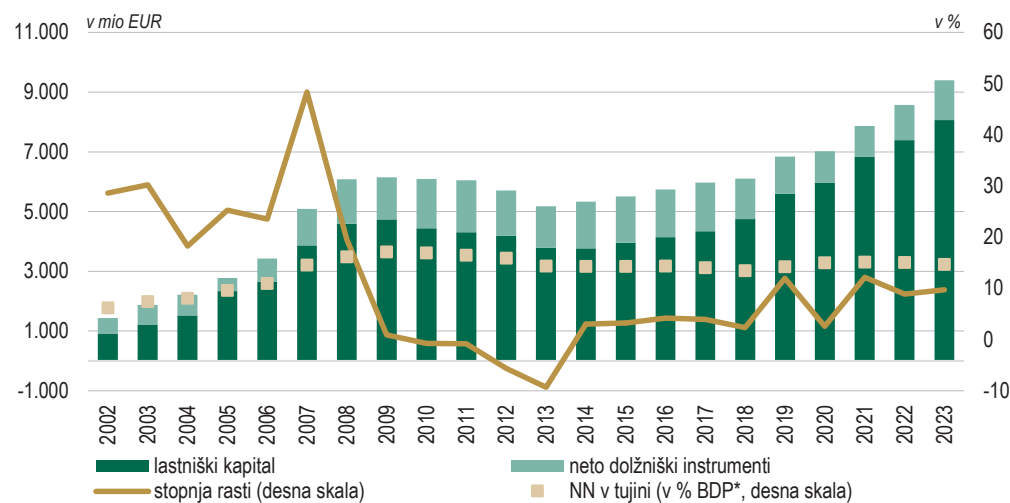
Tabela 8: **Slovenske NN v tujini, lastniški kapital, stanje konec leta (po organizacijskih oblikah tujih družb)**

	2022		2023	
	v mio EUR	%	v mio EUR	%
Skupaj (1.+2.+3.)	7.395,4	100,0	8.064,2	100,0
1. Delniške družbe, ki kotirajo - tržne vrednosti	71,8	1,0	104,1	1,3
Delniške družbe, ki kotirajo - knjigovodske vrednosti	110,6		141,7	
2. Ostale oblike družb - knjigovodske vrednosti	5.114,4	69,2	5.522,9	68,5
3. Naložbe v nepremičnine	2.209,2	29,9	2.437,2	30,2

Vir: Banka Slovenije.

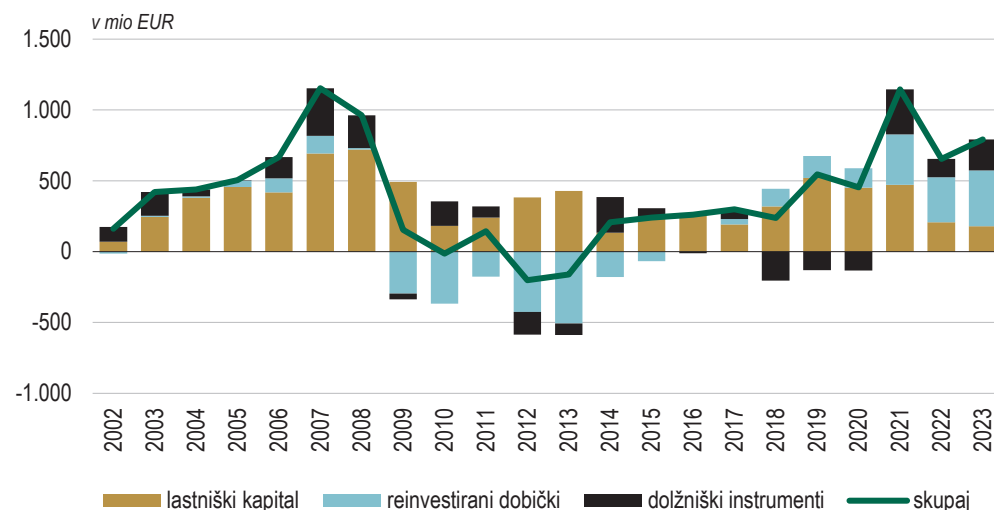
V celotnih NN v tujini je lastniški kapital predstavljal 85,8-odstotni delež, od tega je skoraj tretjina naložb v obliki nepremičnin (30,2 %). Večina (68,5 %) vrednosti lastniškega kapitala je bila konec leta 2023 v družbah, ki ne kotirajo na borzah.

Slika 11: **Slovenske NN v tujini - stanja**

Vir: Banka Slovenije.

Slika 12: **Slovenske NN v tujini - transakcije**

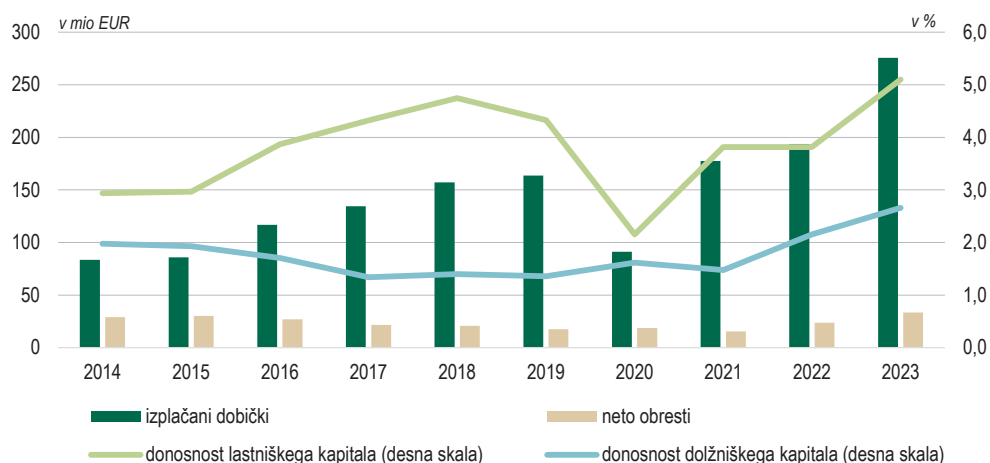
Vir: Banka Slovenije.

Stanje dolžniških instrumentov (neto imetij) med povezanimi družbami je konec leta 2023 znašalo 1,3 mrd EUR in se je v primerjavi s predhodnim letom povečalo za 13,9 % oziroma za 163 mio EUR, od tega prek transakcij za 219 mio EUR. Večina transakcij je potekala v predelovalni dejavnosti. Slovenski neposredni investitorji so povezane družbe v tujini neto financirali v celotnem obdobju od leta 1994 do leta 2023. V povprečju je delež dolžniških instrumentov v tem obdobju v celotni strukturi NN znašal 26,1 %, konec leta 2023 pa je bil dobro polovico manjši (14,2 %).

Z dolžniškim financiranjem so slovenski neposredni vlagatelji v letu 2023 zaslužili 33 mio EUR **obresti**, kar je 10 mio EUR več kot v predhodnem letu. Največ (63,5 %) vseh obresti so prejeli s strani tujih družb, ki so poslovale v predelovalni dejavnosti.

Leta 2023 so bili slovenskim lastnikom podjetij v tujini **izplačani najvišji dobički** doslej, in sicer v znesku 276 mio EUR, kar je 42,4 % več od predhodnega leta. Največ so k temu prispevali skoraj dvakrat višji dobički slovenskih vlagateljev v tuje družbe iz finančne in zavarovalniške dejavnosti (v letu 2023 143 mio EUR, v letu 2022 51 mio EUR), medtem ko so bili v predelovalni dejavnosti dobički nižji za dve petini oziroma 27 mio EUR glede na leto prej. V letu 2023 so tako polovico izplačanih dobičkov prejeli slovenski vlagatelji v tuje družbe iz finančne in zavarovalniške dejavnosti, nadaljnjih 25,5 % lastniki tujih družb v dejavnosti trgovine, vzdrževanja in popravil motornih vozil ter 14,8 % lastniki tujih družb v predelovalni dejavnosti. Večino, 79,7 % izplačanih dobičkov, je pripadlo slovenskim vlagateljem v države z ozemlja nekdanje Jugoslavije, največ od naložb v Srbiji (91 mio EUR) in na Hrvaškem (52 mio EUR).

Slika 13: Dohodki od slovenskih NN v tujini

Vir: Banka Slovenije.

Povprečna donosnost⁵ ($\frac{\text{Prejeti dobički} + \text{neto prejete obresti}}{\text{Povprečno stanje NN}}$) neposrednih naložb slovenskih vlagateljev v tujini je v obdobju od leta 2014 do 2022 znašala 3,1 %, medtem ko je bila v letu 2023 precej višja in je dosegla 4,6 %. Povprečna donosnost lastniškega kapitala ($\frac{\text{Prejeti dobički}}{\text{Povprečno stanje lastn.kap.}}$) je od leta 2014 do leta 2022 znašala 3,7 %, dolžniškega kapitala ($\frac{\text{Neto prejete obresti}}{\text{Povprečno stanje dolžn.kap.}}$) pa 1,7 %. V letu 2023 je povprečna donosnost lastniškega kapitala znašala 5,1 % in se je povečala za tretjino v primerjavi s predhodnim letom.

⁵ V izračunu donosnosti se upoštevajo vse naložbe, razen naložb v nepremičnine.

4.2 Slovenske neposredne naložbe v tujini po dejavnostih in državah gostiteljicah

Domače gospodarske družbe so konec leta 2023 največ vlagale v tuja podjetja iz predelovalnih dejavnosti (25,9 %), sledile so jim naložbe v družbe iz finančnih in zavarovalniških dejavnosti (20,3 %) ter dejavnosti trgovine, vzdrževanja in popravil motornih vozil (14,4 %). Pomembne so še naložbe v informacijske in komunikacijske dejavnosti (3 %) ter dejavnost oskrbe z električno energijo, plinom in paro (2,9 %). Dobra četrtina (25,9 %) vrednosti naložb v tujini pa je v obliki nepremičnin, ki niso pripisane nobeni dejavnosti.

Tabela 9: Slovenske NN v tujini: stanja ob koncu leta ter letne transakcije, cenovne in ostale spremembe po dejavnosti tujih družb

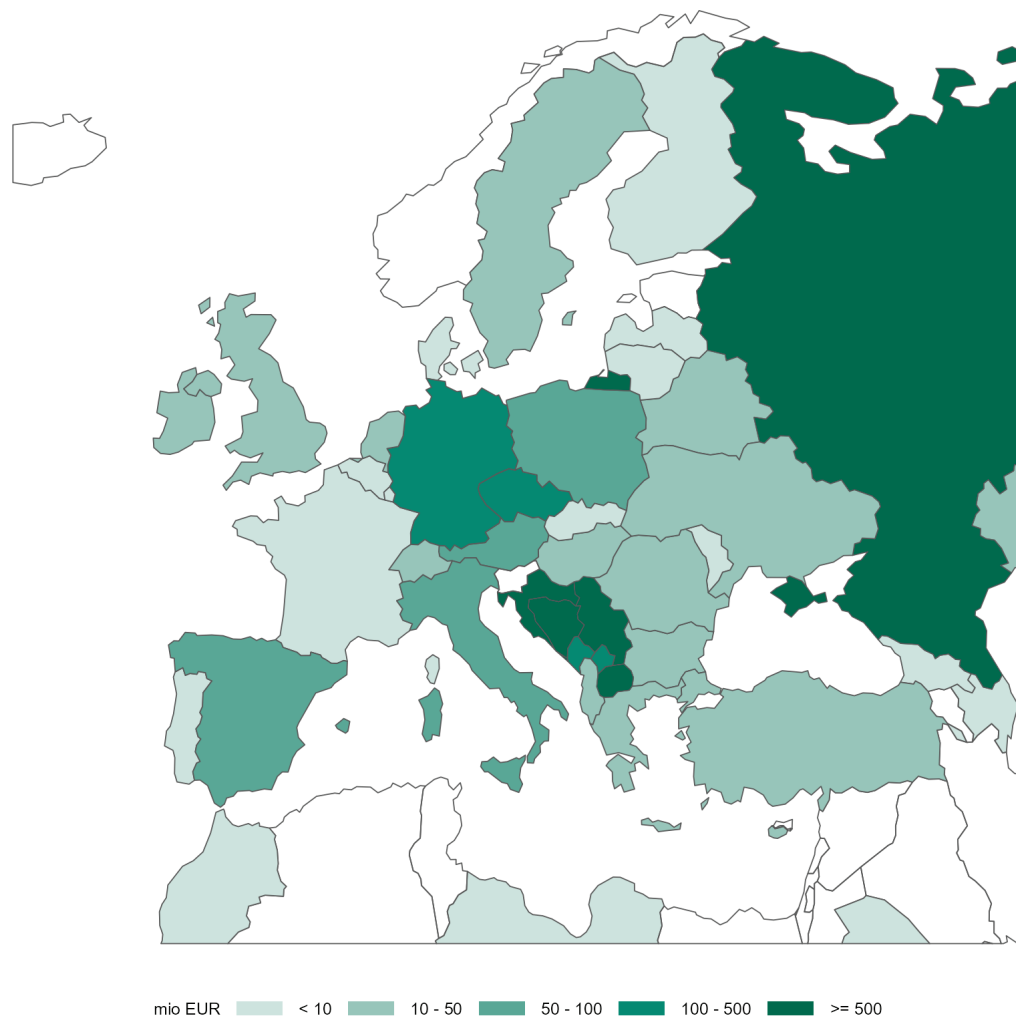
Leto	2021	2022	2023	2023	2023	2023	2023
v mio EUR	Stanje	Stanje	Transakcije	Cenovne spremembe	Ostale spremembe	Stanje	Stanje v%
Skupaj	7.868,0	8.567,5	791,1	180,5	-139,9	9.399,3	100,0
od tega							
C Predelovalne dejavnosti	2.065,0	2.181,6	313,6	19,7	-78,1	2.436,9	25,9
K Finančne in zavarovalniške dejavnosti	1.644,2	1.687,4	184,4	-12,8	52,5	1.911,5	20,3
G Trgovina, vzdrževanje in popravila motornih vozil	1.233,5	1.379,6	-37,3	74,9	-60,7	1.356,4	14,4
J Informacijske in komunikacijske dejavnosti	83,7	278,9	19,5	0,0	-12,8	285,5	3,0
D Oskrba z električno energijo, plinom in paro	209,9	219,7	48,5	-0,7	1,5	269,0	2,9
H Promet in skladiščenje	98,4	151,9	19,1	-2,5	0,0	168,5	1,8
F Gradbeništvo	88,9	98,5	39,3	0,0	15,3	153,0	1,6
Nerazporejeno - nepremičnine	1.878,2	2.224,8	160,4	103,5	-34,6	2.454,1	26,1

Vir: Banka Slovenije.

V letu 2023 so se slovenske NN v tujini v večini dejavnosti tujih družb povečale. Najbolj so porasle v tujih družbah iz predelovalnih dejavnosti (255 mio EUR), ki jim sledijo naložbe v finančne in zavarovalniške dejavnosti (224 mio EUR), tretje mesto pa so dosegle naložbe v družbe iz gradbenih dejavnosti (55 mio EUR).

Med prvimi petimi največjimi državami gostiteljicami slovenskih NN so bile konec leta 2023 štiri države z ozemlja nekdanje Jugoslavije z 68,5-odstotnim deležem v celotnih NN v tujini ter Ruska federacija. Prvih pet največjih držav gostiteljic je imelo tako skupaj kar 74-odstotni delež v celotnih NN v tujini.

Slika 14: Slovenske NN
v Evropi po državah
gostiteljicah, konec leta
2023

Vir: Banka Slovenije.

Tabela 10: Slovenske NN v tujini: stanja ob koncu leta ter letne transakcije, cenovne in ostale spremembe po državah

Leto	2021	2022	2023	2023	2023	2023	2023
v mio EUR	Stanje	Stanje	Transakcije	Cenovne spremembe	Ostale spremembe	Stanje	Stanje v%
EU 27	3.475,0	3.833,9	251,5	102,1	13,7	4.201,1	44,7
od tega							
Hrvaška ¹	2.729,4	2.939,4	246,0	102,8	39,3	3.327,5	35,4
Nemčija	170,2	171,5	19,1	0,0	3,7	194,3	2,1
Češka	130,5	127,3	3,0	-0,2	-3,2	126,9	1,4
Poljska	85,3	95,5	0,4	0,0	3,6	99,5	1,1
Italija	121,0	108,9	-3,4	-0,2	-9,2	96,2	1,0
Avstrija	86,3	92,4	7,4	-1,7	-17,9	80,3	0,9
Španija	37,1	45,5	5,4	0,0	-0,8	50,1	0,5
Madžarska	38,9	43,3	4,7	-2,1	1,8	47,7	0,5
Ostale države	4.393,0	4.733,7	539,6	78,5	-153,6	5.198,2	55,3
od tega							
Srbija ¹	1.506,2	1.699,1	103,6	93,9	21,7	1.918,3	20,4
Bosna in Hercegovina ¹	555,0	583,5	97,5	-18,9	-28,7	633,4	6,7
Severna Makedonija ¹	458,0	491,4	64,4	0,1	0,0	555,9	5,9
Ruska federacija	468,5	520,9	145,1	0,0	-141,1	524,9	5,6
Združene države	181,5	234,7	4,9	0,0	-6,4	233,3	2,5
Kosovo	178,7	198,4	28,9	3,0	3,0	233,3	2,5
Črna gora ¹	173,4	208,2	30,2	-17,9	6,5	227,0	2,4
Kitajska	89,8	109,4	8,8	0,0	-3,6	114,6	1,2
Skupaj	7.868,0	8.567,5	791,1	180,5	-139,9	9.399,3	100,0

Vir: Banka Slovenije.

¹ Brez podatkov o imetjih rezidentov RS na ozemlju naslednic nekdanje SFRJ, ki so predmet pogajanj o sukcesiji, odvzetem premoženju na teh ozemljih ter delu premoženja, ki je bilo v procesu lastninskega preoblikovanja preneseno iz pravnih oseb na državo.

Slovenski vlagatelji so imeli konec leta 2023 največ tujih naložb na **Hrvaškem**, in sicer 3,3 mrd EUR oziroma 35,4 % vseh NN v tujini. Dobro polovico vseh NN na Hrvaškem so imela slovenska gospodinjstva v obliki nepremičnin (1,9 mrd EUR – ocenjen podatek). Slovenske naložbe na Hrvaškem so se glede na leto prej povečale za 13,2 % oziroma za 388 mio EUR, največ z nakupi in vrednotenjem nepremičnin (118 mio EUR in 102 mio EUR posamično). Sicer pa so pravne osebe največ vlagale v hrvaška podjetja iz:

- dejavnosti trgovine, vzdrževanja in popravil motornih vozil (15,8 %),
- predelovalnih dejavnosti (10,7 %) ter
- finančnih in zavarovalniških dejavnosti (2,8 %).

Druga največja gostiteljica slovenskih NN konec leta 2023 je bila **Srbija** z 1,9 mrd EUR oziroma 20,4 % vseh NN. V letu 2023 so se slovenske naložbe v Srbijo povečale za 12,9 % oziroma 219 mio EUR kljub pomembnejšemu zmanjšanju v dejavnosti trgovine, vzdrževanja in popravil motornih vozil. Izstopali so zadržani dobički (v znesku 108 mio EUR), predvsem v družbah iz finančnih in zavarovalniških dejavnosti. Največ slovenskih naložb so imele konec leta 2023 srbske družbe iz:

- finančnih in zavarovalniških dejavnosti (46,8 %),
- predelovalnih dejavnosti (22,0 %),
- dejavnosti trgovine, vzdrževanja in popravil motornih vozil (16,4 %).

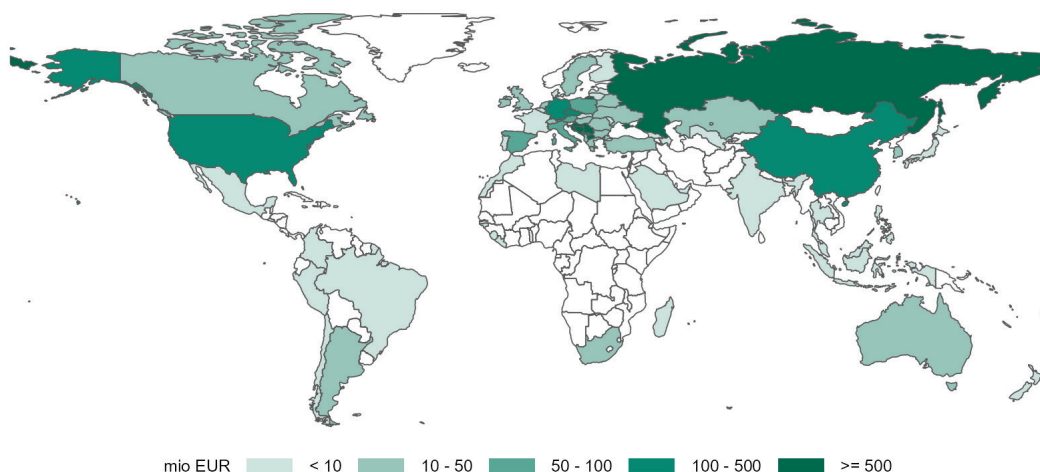
Naslednja država po velikosti prejetih slovenskih NN je bila **Bosna in Hercegovina** s 633 mio EUR oziroma 6,7 % vseh slovenskih NN v tujini. Slovenske naložbe v Bosno in Hercegovino so se v letu 2023 povečale za 8,6 % oziroma 50 mio EUR, pri čemer so se največ povečale naložbe v družbe iz predelovalnih dejavnosti. Po zadnjih podatkih za leto 2023 so domače družbe največ vlagale v bosanska podjetja iz:

- finančnih in zavarovalniških dejavnosti (38,1 %),
- predelovalnih dejavnosti (27,2 %) ter
- dejavnosti trgovine, vzdrževanja in popravil motornih vozil (13,4 %).

Četrta največja prejemnica slovenskih NN je bila **Severna Makedonija**, ki je imela leta 2023 5,9 % vseh slovenskih NN v vrednosti 556 mio EUR, kar je 65 mio EUR več od predhodnega leta. Konec leta 2023 so največ naložb dosegle severnomakedonske družbe iz finančnih in zavarovalniških dejavnosti (52,5 %) ter predelovalnih dejavnosti (27,0 %).

Ruska federacija je konec leta 2023 gostila 525 mio EUR oziroma 5,6 % vseh slovenskih NN v tujini, kar je na podobni ravni kot v predhodnem letu. Večina prejemnic slovenskih NN so bile ruske družbe iz predelovalnih dejavnosti (87,3 %), nadaljnjih 11,0 % pa družbe iz dejavnosti trgovine, vzdrževanja in popravil motornih vozil.

Slika 15: Slovenske NN v tujini po državah gostiteljicah, konec leta 2023

Vir: Banka Slovenije.

5.1 Metodologija

Publikacijo »Neposredne naložbe – Direct Investment« izdaja Banka Slovenije. V njej so prikazani podatki o tujih neposrednih naložbah v Sloveniji in o domačih neposrednih naložbah v tujini. Izdaje publikacije Neposredne naložbe so od leta 2014⁶ pripravljene na podlagi metodologije šestega priročnika za plačilno bilanco in stanje mednarodnih naložb (BPM6)⁷, ki ga je izdal Mednarodni denarni sklad, ter na podlagi Referenčne opredelitve neposrednih tujih naložb, ki jo je izdal OECD (BD4)⁸.

Neposredne naložbe so oblika čezmejnega investiranja rezidenta določenega gospodarstva v drugo gospodarstvo z namenom vzpostavitve dolgoročne povezave in vpliva na upravljanje povezane družbe.

Neposredne naložbe se kot vir financiranja od drugih instrumentov razlikujejo po tem, da odražajo dolgoročni interes tujega investitorja. Neposredne naložbe so v obliki lastniškega kapitala in/ali tudi dolžniških instrumentov. Statistika neposrednih naložb po smeri naložbe je z novima metodologijama BPM6 in BD4 postala samostojna statistika.

Podatki neposrednih naložb se v skladu z metodologijo BPM6 v plačilni bilanci in stanju mednarodnih naložb prikazujejo glede na imetja oziroma obveznosti do tujine. V pričujoči publikaciji pa so podatki prikazani po načelu smeri naložbe, ki predstavlja analitični prikaz stanj in tokov z ločitvijo na tuje naložbe v Sloveniji in na slovenske naložbe v tujini.

Kriterij za neposredno naložbo, ki zagotavlja mednarodno primerljivost podatkov, je vsaj 10 % udeležbe v kapitalu oziroma v glasovalnih pravicah; pri sestavljanju podatkov za Slovenijo je upoštevan kriterij 10-odstotnega deleža v lastniškem kapitalu.

Neposredni investitorji so lahko posamezniki, gospodarske družbe, skupine posameznikov ali gospodarskih družb, pa tudi vlade oziroma vladne agencije, ki imajo neposredne naložbe v družbah v tujini.

Neposredne naložbe vsebujejo lastniški kapital in reinvestirane dobičke ter dolžniške instrumente med neposredno in posredno povezanimi osebami ter med sestrskimi družbami. Prav tako se prikazujejo tudi dohodki neposrednih naložb, in sicer del, ki se nanaša na lastniški kapital (izplačani dobički in reinvestirani dobički), ter del, ki se nanaša na dolžniške instrumente (obresti).

Vložki v **lastniški kapital** so lahko v denarju, stvarni vložki ali reinvestirani dobički. V lastniški kapital so vključeni tudi podatki o naložbah v nepremičnine. Lastniški kapital je lahko v obliki delnic (ki kotirajo ali ne kotirajo) ali v obliki drugega lastniškega kapitala.

Izplačila nesorazmerno visokih dividend (superdividend) oziroma dobičkov so od leta 2008 vključena v postavko zmanjšanje lastniškega kapitala, ne pa v postavko izplačane dividende.

⁶ Izdaje publikacije Neposredne naložbe do leta 2013 temeljijo na starejših izdajah priročnikov: Balance of Payments Manual, Fifth Edition (BPM5), IMF, 1993 in OECD Benchmark Definition of Foreign Direct Investment, 3rd Edition (BD3), OECD, 1996.

⁷ Balance of Payments and International Investment Manual, Sixth Edition, IMF, 2009.

⁸ OECD Benchmark Definition of Foreign Direct Investment, 4th Edition, OECD, 2008.

Podatki o transakcijah lastniškega kapitala neposrednih naložb so pripravljene po tržnih vrednostih, medtem ko so podatki o stanjih naložb vrednoteni po knjigovodski vrednosti v skladu s kapitalno metodo. Od leta 2007 so izjema naložbe v delniške družbe, ki kotirajo, za katera so tudi stanja vključena po tržni vrednosti. Podatki o dolžniških instrumentih so vrednoteni po nominalni vrednosti.

Dolžniški instrumenti so sestavljeni iz imetij in obveznosti med povezanimi in sestrskimi družbami, med katere spadajo podatki o finančnih posojilih, komercialnih kreditih, depozitih ter ostalih imetjih in obveznostih. Podatki o dolžniških vrednostnih papirjih niso vključeni.

Po metodologiji se dolžniški instrumenti med povezanimi **finančnimi posredniki** (med domačimi in tujimi sektorji S.122, S.123, S.124 in S.125) ne uvrščajo v statistiko neposrednih naložb.

Tabela 11: Pregled vključenosti dolžniških instrumentov med finančnimi sektorji po BD4

Sektorji rezidentov	Sektorji nerezidentov	
	S.122, S.123, S.124, S.125	S.126, S.127, S.128, S.129
S.122, S.123, S.124, S.125	izključeno	vključeno
S.126, S.127, S.128, S.129	vključeno	vključeno

Tabela 12: Pregled sektorjev glede na SNA 2008

Nefinančne družbe	S.11
Centralna banka	S.121
Institucije, ki sprjemajo vloge, razen centralne banke	S.122
Skladi denarnega trga	S.123
Investicijski skladi, razen skladov denarnega trga	S.124
Drugi finančni posredniki, razen zavarovalnih družb in pokojninskih skladov	S.125
Izvajalci pomožnih finančnih dejavnosti	S.126
Lastne finančne institucije in posojilodajalci	S.127
Zavarovalne družbe	S.128
Pokojninski skladi	S.129
Država	S.13
Gospodinjstva	S.14
Nepredobitne institucije, ki opravljajo storitve za gospodinjstva	S.15

Zaradi omejenega vira podatki o dolžniških instrumentih **sektorja bank** niso vključeni v NN, temveč v postavke ostalih naložb v statistiki plačilne bilance in stanja mednarodnih naložb.

Prelom vrste podatkov dolžniških instrumentov do povezanih družb je od leta 2007, ko se je spremenil sistem poročanja za posojila in depozite **nebančnih sektorjev**. To je večinoma pomenilo prerazporeditev posojil med kapitalno nepovezanimi družbami v posojila med kapitalno povezanimi družbami, ki so del postavke neposredne naložbe. Uvedeno je bilo mesečno poročanje o stanjih in transakcijah depozitov in posojil, kar je nadomestilo sistem seštevanja stanj na podlagi transakcij plačilnega prometa, ki je trajal od leta 2001 do leta 2006. Pred tem obdobjem so bila stanja dolžniških instrumentov predmet poročanja v sklopu letnih poročil o kapitalskih naložbah.

Dolžniški instrumenti **med t. i. sestrskimi družbami** so zajeti od leta 2009. Gre za imetja in obveznosti med družbami, ki med seboj niso lastniško povezane ali so njihove lastniške povezave manjše od 10 %, imajo pa skupnega lastnika.

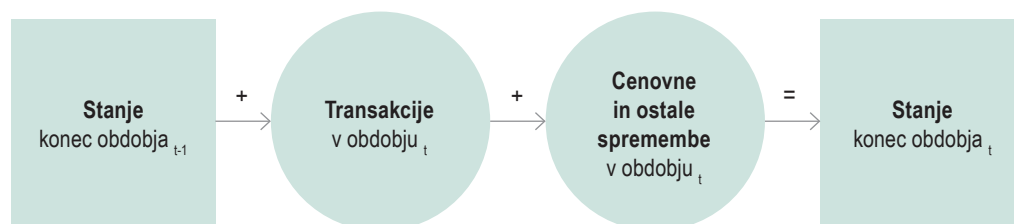
Reinvestirani dobički so enaki razliki med čistimi dobički v tekočem letu (brez izrednih dobičkov in izgub od leta 2004 naprej) in izplačanimi dobički v istem letu (sorazmerno z neposredno kapitalsko udeležbo). Reinvestirani dobički so lahko tudi negativni, če so izplačani dobički večji od čistih dobičkov, ali pa ima družba izgubo.

Izplačani dobički so zaslužki lastnikov iz lastniškega kapitala (sorazmerni z neposredno kapitalsko udeležbo), v primeru delniških družb so v obliki dividend.

Dohodki na dolžniške instrumente med povezanimi družbami so **obresti**.

V statistiki neposrednih naložb so prikazani podatki o stanjih, transakcijah, cenovnih in ostalih spremembah. Podatki o stanjih se nanašajo na določen dan, podatki o spremembah stanja (transakcijah, cenovnih in ostalih spremembah) pa na določeno obdobje.

Slika 16: Stanja in tokovi neposrednih naložb

Podatki o **stanjih** predstavljajo skupno vrednost neposredne naložbe vlagatelja na določen dan, največkrat na zadnji dan leta. Podatki o **transakcijah** pojasnjujejo spremembe stanj, ki so posledica medsebojno dogovorjene izmenjave ekonomske vrednosti med dvema subjektoma v določenem obdobju, največkrat v enem letu.

Spremembe v stanjih niso le posledica transakcij, ampak tudi **cenovnih in ostalih sprememb**. **Cenovne spremembe** odražajo vpliv prevrednotenja lastniškega kapitala. Pri družbah, ki kotirajo, predstavljajo spremembo tržne vrednosti lastniškega kapitala in nastanejo zaradi spremembe tržnih cen lastniških vrednostnih papirjev. Za družbe, ki ne kotirajo, pa predstavljajo razliko med knjigovodsko vrednostjo deleža kapitala in doseženo prodajno oziroma nakupno tržno vrednostjo tega deleža v letu prodaje oziroma nakupa. **Ostale spremembe** vključujejo tečajne spremembe, odpise, prenose, spremembe statusov rezident-nerezident, razlik v populaciji poročevalcev, sprememb kapitalskih povezav v lastniških verigah povezanih podjetij ipd.

Zneski neposrednih naložb ne vključujejo:

- vrednosti imetij do drugih naslednic na ozemlju nekdanje SFRJ, ki so še predmet pogajanj o sukcesiji, odvzetem premoženju na teh ozemljih ter delu premoženja, ki je bilo v procesu lastninskega preoblikovanja preneseno iz pravnih oseb na državo,
- vrednosti nepremičnin v tujini v lasti gospodinjestev (predvsem se to nanaša na naložbe na Hrvaškem) pred letom 2007,
- vrednosti nepremičnin v Sloveniji v lasti tujih rezidentov (pred letom 2008).

Po državah so neposredne naložbe razvrščene v skladu s šifrantom ISO 3166, **po dejavnostih** pa v skladu s Standardno klasifikacijo dejavnosti SKD 2008 (NACE Rev. 2).

Dva različna prikaza neposrednih naložb

S priložnikom za plačilno bilanco in stanje mednarodnih naložb BPM6 se je **poleg načela prikazovanja po smeri naložbe** (prikaz, uporabljen v publikaciji Neposredne naložbe) **uveljavilo tudi načelo imetij/obveznosti**.

I. Neposredne naložbe po načelu smeri naložbe

Podatki o neposrednih naložbah se prikazujejo posebej glede na to, ali gre za tuje naložbe v Sloveniji ali slovenske naložbe v tujini. Podatki za vsako smer vsebujejo lastniški kapital in dolžniške instrumente, ki se delijo na imetja in obveznosti. Imetja do tujih povezanih družb povečujejo neposredne naložbe v tujini oziroma zmanjšujejo neposredne naložbe v Sloveniji; obveznosti do tujih povezanih družb neposredne naložbe v tujini zmanjšujejo, naložbe v Sloveniji pa povečujejo.

Tabela 13: **Prikaz izračuna neposrednih naložb po smeri naložbe**

Tuje neposredne naložbe v Sloveniji	Lastniški kapital	Dolžniški instrumenti	
		Imetja	Obveznosti
1=2-3+4	2	3	4

Slovenske neposredne naložbe v tujini	Lastniški kapital	Dolžniški instrumenti	
		Imetja	Obveznosti
1=2+3-4	2	3	4

II. Neposredne naložbe po načelu imetja/obveznosti

Prikaz neposrednih naložb po načelu imetja/obveznosti se uporablja v statistikah plačilne bilance in stanja mednarodnih naložb. V tem primeru se vsa imetja med povezanimi osebami vključujejo v postavko neposredne naložbe/imetja, vse obveznosti med povezanimi osebami pa v postavko neposredne naložbe/obveznosti, in sicer ne glede na to, ali je vlagatelj rezident ali nerezident.

Tabela 14: Primerjava podatkov po načelu smeri naložb in po načelu imetja/obveznosti

I. Smer naložbe		II. Imetja/obveznosti	
1	Neto neposredne naložbe (2-11)	Neto neposredne naložbe (B-J)	A
2	Slovenske neposredne naložbe v tujini (3+4)	Neposredne naložbe/imetja (C+D)	B
3	Lastniški kapital	Lastniški kapital	C
4	Dolžniški instrumenti/neto (5-8)	Dolžniški instrumenti/imetja (E+F+G)	D
5	Imetja (6+7)	Direktni vlagatelji	E
6	Med direktno povezanimi družbami	Prejemniki naložb	F
7	Med sestrskimi družbami (nadzor rezidenta)	Sestrške družbe (H+I)	G
8	Obveznosti (9+10)	Končna družba nadzora je rezident	H
9	Med direktno povezanimi družbami	Končna družba nadzora je nerezident	I
10	Med sestrskimi družbami (nadzor rezidenta)		
11	Tuje neposredne naložbe v Sloveniji (12+13)	Neposredne naložbe/obveznosti (K+L)	J
12	Lastniški kapital	Lastniški kapital	K
13	Dolžniški instrumenti/neto (17-14)	Dolžniški instrumenti/obveznosti (M+N+O)	L
14	Imetja (15+16)	Direktni vlagatelji	M
15	Med direktno povezanimi družbami	Prejemniki naložb	N
16	Med sestrskimi družbami (nadzor nerezidenta)	Sestrške družbe (P+R)	O
17	Obveznosti (18+19)	Končna družba nadzora je rezident	P
18	Med direktno povezanimi družbami	Končna družba nadzora je nerezident	R
19	Med sestrskimi družbami (nadzor nerezidenta)		

5.2 Viri podatkov

Najpomembnejši vir podatkov so **poročila o kapitalskih naložbah med rezidenti in nerezidenti (SN)**, ki so jih Banki Slovenije zavezani pošiljati rezidenti Republike Slovenije (RS) za naložbe v tujini in naložbe tujcev v Sloveniji. Obvezno neposredno poročanje vseh podjetij s sedežem v Sloveniji, v katerih imajo nerezidenti solastniški delež oziroma ki imajo solastniški delež v podjetjih v tujini, je Banka Slovenije uvedla v letu 1993. Tako so na voljo podatki od leta 1993, podrobnejši podatki pa so objavljeni od leta 1994 dalje.

Poročilo o kapitalskih naložbah med rezidenti in nerezidenti (SN) je letno; poročajo se začetno in končno stanje, letne transakcije, dohodki, cenovne in ostale spremembe. Poročilo o kapitalskih naložbah med rezidenti in nerezidenti – transakcije (SN-T) je mesečno; poroča se o transakcijah lastniškega kapitala oziroma izplačilih dobičkov/dividend. Do leta 2000 so poročila SN vsebovala tudi podatke o dolžniških terjatvah in obveznostih do povezanih podjetij. Od vključno leta 2017 je uveden prag poročanja poročila SN za subjekte z bilančno vsoto nad 2 mio EUR. Zaradi praga poročanja je od leta 2017 dalje vključena ocena neposrednih naložb za poslovne subjekte z manj kot 2 mio EUR bilančne vsote. Prag poročanja poročil SN je od leta 2023 dvignjen na subjekte z več kot 5 mio EUR bilančne vsote.

Poročila o prejetih in danih kreditih ter depozitih z nerezidenti (KRD) so mesečna poročila, ki so bila uvedena leta 2007. Med drugim vsebujejo podatke o dolgoročnih komercialnih kreditih, posojilih, depozitih ter ostalih terjatvah in obveznostih med povezanimi podjetji, ki so del postavke neposredne naložbe/dolžniški instrumenti. Obvezniki za poročanje so izbrani v vzorec, ki ga določi Banka Slovenije.

Poročila o kratkoročnih terjatvah in obveznostih iz poslovanja z nerezidenti (SKV) na mesečni osnovi so bila vir za podatke o kratkoročnih komercialnih kreditih med povezanimi družbami od leta 2001 do julija 2017. Obvezniki za poročanje SKV so bili izbrani v vzorec, ki ga je določila Banka Slovenije. Od avgusta 2017 se kratkoročni komercialni krediti in avansi poročajo v okviru poročila KRD in so prav tako sestavni del postavke neposredne naložbe/dolžniški instrumenti.

V obdobju od 2001 do 2006 so bila vir za dolgoročne komercialne kredite in posojila poročila o kreditnih poslih s tujino (KR), ki so vsebovala samo začetna stanja in transakcije, končna stanja pa so bila pripravljena na podlagi seštevanja transakcij.

Geodetska uprava RS je vir za zbirne podatke o nepremičninah v Sloveniji, ki so v lasti nerezidentov (četrtno poročanje o mesečnih transakcijah od leta 2008).

Podatki o transakcijah (nakupih in prodajah) slovenskih fizičnih oseb z nepremičninami na Hrvaškem so pridobljeni od **Hrvaške narodne banke** za obdobje od leta 2007.

Ocena podatkov o vrednosti (stanjih) nepremičnin na Hrvaškem, ki so v lasti slovenskih fizičnih oseb, temelji na **Anketi o porabi gospodinjestev (število slovenskih nepremičnin v tujini), ki jo izvaja Statistični urad RS**.

Podatki gospodarskih družb iz bilanc stanja in izkazov poslovnega izida Agencije za javnopravne evidence in storitve (AJ PES) so pomožni vir za določene podatke v publikaciji Neposredne naložbe, uporabljajo se tudi za kontrolo podatkov.

5.3 SEZNAM BILATERALNIH INVESTICIJSKIH SPORAZUMOV SLOVENIJE

(stanje na dan 30. 6. 2024, vir: Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport)

- 1) Sporazum med Republiko Slovenijo in Republiko Albanijo o vzajemnem spodbujanju in zaščiti vlaganj – podpisan 23. 10. 1997; ratificiran 15. 2. 2000 (UL RS 19/00 – MP 4/00); velja od 22. 3. 2000
- 2) Sporazum med Republiko Slovenijo in Bosno in Hercegovino o vzajemnem spodbujanju in zaščiti naložb – podpisan 30. 5. 2001; ratificiran 25. 10. 2001 (UL RS 90/01 – MP 26/01); velja od 1. 7. 2002
- 3) Sporazum med Vlado Republike Slovenije in Vlado Arabske republike Egipt o medsebojnem pospeševanju in zaščiti naložb – podpisan 28. 10. 1998; ratificiran 23. 3. 1999 (UL RS 27/99 – MP 9/99); velja od 15. 11. 2000
- 4) Sporazum med Vlado Republike Slovenije in Vlado države Izrael o vzajemnem spodbujanju in zaščiti naložb – podpisan 13. 5. 1998; ratificiran 23. 3. 1999 (UL RS 27/99 – MP 9/99); velja od 2. 10. 1999
- 5) Sporazum med Vlado Republike Slovenije in Vlado Ljudske republike Kitajske o spodbujanju in vzajemni zaščiti investicij – podpisan 13. 9. 1993; ratificiran 25. 1. 1994 (UL RS 11/94 – MP 3/94); velja od 1. 1. 1995
- 6) Sporazum med Vlado Republike Slovenije in Vlado države Kuvajt o spodbujanju in vzajemni zaščiti naložb – podpisan 26. 4. 2002 (UL RS 89/2002 – MP 23/2002); velja od 28. 7. 2004
- 7) Sporazum med Republiko Slovenijo in Republiko Makedonijo o vzajemni zaščiti in spodbujanju investicij – podpisan 5. 6. 1996; ratificiran 23. 3. 1999 (UL RS 27/99 – MP 9/99); velja od 21. 9. 1999
- 8) Sporazum med Vlado Republike Slovenije in Vlado Republike Moldove o vzajemnem spodbujanju in zaščiti naložb – podpisan 10. 4. 2003; ratificiran 5. 4. 2004 (UL RS 40/04 – MP 13/04); velja od 1. 6. 2004
- 9) Sporazum med Republiko Slovenijo in švicarsko Konfederacijo o vzpodbujanju in vzajemni zaščiti investicij – podpisan 9. 11. 1995; ratificiran 19. 2. 1997 (UL RS 16/97 – MP 3/97); velja od 20. 3. 1997
- 10) Sporazum med Vlado Republike Slovenije in Vlado Kraljevine Tajske o spodbujanju in zaščiti naložb, s Protokolom – podpisan 18. 2. 2000; ratificiran 19. 7. 2000 (UL RS 69/00 – MP 17/00); velja od 20. 10. 2000
- 11) Sporazum med Republiko Slovenijo in Republiko Turčijo o spodbujanju in zaščiti investicij – podpisan 23. 3. 2004; ratificiran 28. 4. 2006 (UL RS št. 45/06 – MP 10/06); velja od 18. 6. 2006
- 12) Sporazum med Republiko Slovenijo in Ukrajino o medsebojnem pospeševanju in zaščiti naložb – podpisan 30. 3. 1999; ratificiran 29. 2. 2000 (UL RS 24/00 – MP 6/00); velja od 1. 6. 2000
- 13) Sporazum med Vlado Republike Slovenije in Vlado Združenega kraljestva Velike Britanije in Severne Irske o zaščiti in spodbujanju vlaganj – podpisan 3. 7. 1996; ratificiran 10. 3. 1999 (UL RS 20/99 – MP 5/99); velja od 12. 5. 1999*
- 14) Sporazum med Republiko Slovenijo in Republiko Uzbekistan o vzajemnem spodbujanju in zaščiti naložb – podpisan 7. 10. 2003, ratificiran 5. 4. 2004 (UL RS 40/04 – MP 13/04); velja od 18. 5. 2004
- 15) Sporazum med Vlado Republike Slovenije in Zvezno vlado Zvezne republike Jugoslavije o medsebojnem spodbujanju in zaščiti naložb – podpisan 18. 6. 2002; ratificiran 29. 11. 2002 (UL RS 112/02 – MP 27/02); velja od 1. 5. 2004
- 16) Sporazum med Vlado Republike Slovenije in Vlado Republike Singapur o medsebojnem spodbujanju in zaščiti naložb – podpisan 25. 1. 1999; ratificiran 19. 7. 2000 (UL RS 17/00 – MP 03/13); velja od 8. 9. 2000.

* Sporazum z Vlado Združenega kraljestva Velike Britanije in Severne Irske bo prenehal veljati z odpovedjo. Postopek odpovedi je v zaključni fazi.

Kazalo tabel

Tabela 1:	Stanje NN v tujini in stanje tujih NN v Sloveniji v mio EUR	4
Tabela 2:	Stanja in tokovi tujih NN v Sloveniji	7
Tabela 3:	Tuje NN v Sloveniji, lastniški kapital, stanje konec leta	9
Tabela 4:	Tuje NN v Sloveniji: stanja ob koncu leta ter letne transakcije, cenovne in ostale spremembe po dejavnostih	11
Tabela 5:	Tuje NN v Sloveniji: stanja ob koncu leta ter letne transakcije, cenovne in ostale spremembe po državah	12
Tabela 6:	Stanja tujih NN v Sloveniji glede na državo investitorja ter izvorno državo lastnika (po državah)	16
Tabela 7:	Stanja in tokovi slovenskih NN v tujini	17
Tabela 8:	Slovenske NN v tujini, lastniški kapital, stanje konec leta (po organizacijskih oblikah tujih družb)	18
Tabela 9:	Slovenske NN v tujini: stanja ob koncu leta ter letne transakcije, cenovne in ostale spremembe po dejavnosti tujih družb	20
Tabela 10:	Slovenske NN v tujini: stanja ob koncu leta ter letne transakcije, cenovne in ostale spremembe po državah	22
Tabela 11:	Pregled vključenosti dolžniških instrumentov med finančnimi sektorji po BD4	25
Tabela 12:	Pregled sektorjev glede na SNA 2008	25
Tabela 13:	Prikaz izračuna neposrednih naložb po smeri naložbe	27
Tabela 14:	Primerjava podatkov po načelu smeri naložb in po načelu imetja/obveznosti	28

Kazalo slik

Slika 1:	Tokovi tujih vhodnih NN v letih od 2019 do 2023	5
Slika 2:	Stanja vhodnih NN v % BDP v izbranih državah v letu 2023	6
Slika 3:	Tuje NN v Sloveniji - stanja	7
Slika 4:	Tuje NN v Sloveniji - transakcije	8
Slika 5:	Razčlenitev namena vplačil lastniškega kapitala za leti 2022 in 2023	8
Slika 6:	Dohodki od tujih NN v Sloveniji	10
Slika 7:	Tuje NN v Sloveniji po evropskih državah investitoricah, konec leta 2023	11
Slika 8:	Tuje NN v Sloveniji po državah investitoricah, konec leta 2023	14
Slika 9:	Tuje NN v Sloveniji po regijah, konec leta 2023	14
Slika 10:	Tuje NN v Sloveniji glede na državo investitorja ter izvorno državo lastnika	16
Slika 11:	Slovenske NN v tujini - stanja	18
Slika 12:	Slovenske NN v tujini - transakcije	18
Slika 13:	Dohodki od slovenskih NN v tujini	19
Slika 14:	Slovenske NN v Evropi po državah gostiteljicah, konec leta 2023	21
Slika 15:	Slovenske NN v tujini po državah gostiteljicah, konec leta 2023	23
Slika 16:	Stanja in tokovi neposrednih naložb	25